

**Насоки за интеграция на политиката по околна среда
и политиката по изменение на климата във фондовете
за КП, ОСП и ОПР за периода 2014 – 2020 г.**

**фаза „Програмиране на фондовете към Общата
стратегическа рамка”**

м. февруари 2013 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

I.	Въведение.....	6
II.	Архитектура на програмирането на фондовете към ОСР за 2014 - 2020 г.	7
1.	Стратегията „Европа 2020“ — стратегия на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж.....	7
1.1.	Цели на стратегията „Европа 2020“.....	8
1.2.	Интелигентен растеж.....	9
1.3.	Приобщаващ растеж.....	10
1.4.	Устойчив растеж.....	10
2.	Основни изисквания на регламентите за фондовете към ОСР за интеграция на ПОС и ПИК 10	
2.1	Необходимост от интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР.	11
2.2	Насърчаване на устойчивото развитие	11
2.3	Изменение на климата	12
2.4	Тематична концентрация на фондовете към ОСР.....	12
2.5	Целево финансиране (earmarking)	14
III.	Настояща ситуация и необходимост от нов подход	15
1.	Настояща ситуация.....	15
2.	Необходимост от интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР.	16
IV.	Инструменти за интеграция на ПОС и ПИК във фаза „програмиране“ на фондовете към ОСР за 2014 - 2020 г.	17
1.	Анализ на състоянието на СП и/или ОП	20
2.	Стратегия, цели и приоритети на ОП.....	22
3.	Финансовите средства на ОП.....	23
4.	Екологична оценка на ОП	24
5.	Предварителни условия за СП и ОП	25
V.	Следващи етапи на интегриране на ПОС и ПИК.....	27
VI.	Приложение I – Интервенции за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР за 2014 – 2020 г. (за финансиране от ОП през програмен период 2014 – 2020 г.).....	29

VII.	Приложение II – Текст на Приложение I към Директива 2003/87/ЕО (текст съгласно Директива 2009/29/ЕО за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността) ..	46
VIII.	Приложение III – Законодателни ангажименти относно ПОС и ПИК, с необходимост от финансиране през 2014 – 2020 г. и срокове за тяхното изпълнение	50
1.	Сектор „Води“	50
2.	Сектор „Отпадъци“	52
3.	Сектор „Биоразнообразие“	55
4.	Сектор „Климат“	56
5.	Сектор „Въздух“	58

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

Съкращение	Значение
ББО	Биоразградими битови отпадъци
БВП	Брутен вътрешен продукт
ВиК	Водоснабдяване и канализация
ВЕИ	Възобновяеми енергийни източници
СП	Споразумение за партньорство
ДФЕС	Договор за функциониране на Европейския съюз
ДЧ	Държава(и)-членка(и)
ЕЕ	Енергийна ефективност
ЕЖ	Еквивалент жители
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЕК	Европейска комисия
ЕО	Екологична оценка
ЕПГ	Емисии на парникови газове
ЕС	Европейски съюз
ЕСФ	Европейски социален фонд
ЕФМДР	Европейски фонд за морско дело и рибарство
ЕФРР	Европейски фонд за регионално развитие
ЗЗ	Защитена зона
ЗТ	Защитена територия
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИПГВР	Интегриран план за градско възстановяване и развитие
ИТИ	Интегрирани териториални инвестиции
КП	Кохезионна политика
КПКЗ	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяванията
КПОС	Кохезионна политика за околна среда (дирекция)
КФ	Кохезионен фонд
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
МС	Министерски съвет
МСП	Малки и средни предприятия
НИРД	Научно-изследователска и развойна дейност
НПРф	Национална програма за реформи
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОП	Оперативна(и) програма(и)
ОПИП	Оперативна програма за иновации и предприемачество
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда”
ОПР	Обща политика за рибарство
ОПРР	Оперативна програма „Регионално развитие”

Съкращение	Значение
ОПРЧР	Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси”
ОПТ	Оперативна програма „Транспорт”
ОПТТИ	Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура”
ОСП	Обща селскостопанска политика
ОСР	Обща стратегическа рамка
ПМС	Постановление на Министерския съвет
ПОС	Политиката по опазване на околната среда
ПИК	Политиката по изменение на климата
ПМДР	Програма за морско дело и рибарство
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПСПВ	Пречиствателна станция за питейни води
ПУ	План за управление
ПУЗЗ	План за управление на защитена зона
ПУЗТ	План за управление на защитена територия
ПУРБ	Планове за управление на речните басейни
ПУРН	План за управление на риска от наводнения
РГ	Работна група
СЕА	Стратегическа екологична оценка
СКОС	Стандарти за качество на околната среда
СКУСЕС	Съвет за координация при управлението на средствата от ЕС
СТК	Схема за търговия с квоти
СФ	Структурни фондове
ТЦ	Тематична цел
УО	Управляващ орган

I. Въведение

Новите изисквания към интеграцията на политиката по околна среда (ПОС) и политиката по изменение на климата (ПИК) във фондовете на ЕС за следващия програмен период налагат промяна на подхода, прилаган за настоящия програмен период, при който мерки, свързани с околна среда, са включвани по различните оперативни програми (ОП) по решение изключително на други ведомства, независимо от степента на тяхната приоритетност за реализация на политиките по околна среда и/или изменение на климата.

На настоящия етап е осъзната необходимостта от документ, който да даде стратегическа насоченост за управляващите органи (УО) на бъдещите програми (ОП за иновации и предприемачество, ОП за регионално развитие, ОП за транспорт и транспортна инфраструктура, ОП за развитие на човешките ресурси, ОП за наука и образование за интелигентен растеж и Програма за морско дело и рибарство и Програмата за развитие на селските райони), при интегриране на ПОС и ПИК в процеса на програмирането за следващия програмен период 2014-2020 г.

Разработването и прилагането на Насоки за интегриране на ПОС и ПИК във фондовете към Общата стратегическа рамка (ОСР) за програмен период 2014 -2020 г. ще доведе до подобряване на съгласуваността и ефективността на мерките за ПОС и ПИК, както в рамките на Споразумението за партньорство (СП), така и по отделните оперативни програми (ОП), които впоследствие ще се финансират от фондовете на ЕС . Също така, те ще подпомогнат страната в изпълнението на изискванията за целево финансиране (earmarking), които са заложили в проектите на Общия регламент и в специфичните регламенти по отделните фондове.

В изпълнение на заповед № РД-ОП-17/20.03.2012 г., изменена и допълнена със заповед № РД-ОП-17-1/12.04.2012 г., на министъра на околната среда и водите, бе създадена вътрешноведомствена работна група със задача: изготвяне на предложение за мерки за интегриране на ПОС и ПИК, които да намерят приложение в процеса на програмиране на фондовете за Кохезионната политика (КП), Общата селскостопанска политика (ОСП) и Общата политика за рибарство (ОПР) за периода 2014 – 2020 г.

В резултат от работата на работната група бяха набелязани конкретни мерки (инструментариум), с които да се постигне интегрирането на ПОС и ПИК **при програмирането** на фондовете за КП, ОСП и ОПР за периода 2014 – 2020 г.

Настоящият документ има за цел да представи на възможно най-ранен етап изискванията, които следва да бъдат взети предвид в процеса на програмиране на фондовете към ОСР за 2014-2020 г., с оглед интегриране на ПОС и ПИК в основните програмни документи – ОП и СП.

МОСВ, като компетентно ведомство за прилагане на ПОС и ПИК, поема инициативата за програмиране на важните за ПОС и ПИК мерки в ОП, които ще се финансират с 5-те фонда към ОСР. Целта е по този начин да се гарантира прилагане на единен, систематичен и координиран подход, докладване и проследяване на резултатите и в крайна сметка постигане на конкретни и измерими национални цели, които да са в унисон и с целите на ЕС. Освен това, по този начин ще се постигне синергия и ще се избегнат припокривания между отделните ОП, като максимално прецизно се определи демаркацията между тях.

Предвид динамичността на цялостния процес на програмиране на фондовете към ОСР за 2014-2020 г. и факта, че ключови решения на ниво ЕС и на национално ниво все още

не са факт, настоящите насоки ще се осъвременяват и ще се допълват периодично през целия процес на програмиране на ОП и СП.

Периодичното осъвременяване на настоящите насоки, ще се извършва с оглед отразяване на всички важни решения на ниво ЕС и на национално ниво, във връзка с програмирането на фондовете към ОСР. Актуализираните насоки ще бъдат своевременно изпращани на ведомствата и институциите, ангажирани в процеса на програмиране на фондовете за периода 2014 – 2020 г.

Настоящият документ е изготвен предимно с цел идентификация и одобрение на мерки (групи дейности) за ПОС и ПИК, които да бъдат взети предвид от институциите на национално ниво, отговорни за програмирането на СП и ОП и включени в съответните ОП за директна подкрепа от 5-те фонда към ОСР за 2014 – 2020 г., както и да се представи предложението на МОСВ за допълняемост (демаркация) между отделните фондове към ОСР.

Разработването на настоящите насоки е в изпълнение на Плана за действие за 2012 г. с мерките, произтичащи от членството на Република България в Европейския съюз (ЕС). Също така, предвижда се настоящият документ (в частност т. VI от него, като първа стъпка) да бъде одобрен на Колегиум в МОСВ. Документът е одобрен на заседание на СКУСЕС на 15 декември 2012 г.

II. Архитектура на програмирането на фондовете към ОСР за 2014 - 2020 г.

През 2011 г. Европейската комисия (ЕК) изготви и предложи за обсъждане проект на Регламент относно общо-приложимите разпоредби Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейския социален фонд (ЕСФ) и Кохезионния фонд (КФ), Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейският фонд за морско дело и рибарство (ЕФМДР). Проектът на Регламент (наричан отгук нататък за краткост „Общ регламент“) обхваща програмен период 2014 – 2020 г.

Схема 1: Рамка на програмирането на фондовете към ОСР за 2014 - 2020 г.

1. Стратегията „Европа 2020“ — стратегия на ЕС за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж

Съгласно чл.2 от проекта на Общ регламент, „Стратегията на Съюза за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж“ означава количествените и споделените цели (targets and shared objectives), водещи за действията на държавите-членки (ДЧ) и ЕС, които са посочени в:

- Съобщение на ЕК: Европа 2020¹ от 03.03.2010 г.;
- Заключения, приети от Европейския съвет на 17.06.2010 г. като приложение I (нова Европейска стратегия за работни места и растеж, водещи цели на ЕС);
- Препоръка на Съвета от 13.07.2010 г. относно общи насоки за икономическите политики на ДЧ и на ЕС;
- Решение на Съвета от 21.10.2010 г. относно насоки за политиките за заетост на ДЧ, както и евентуалното преразглеждане на тези количествени цели и споделени цели.

Общият бюджет на ЕС за програмен период 2014 - 2020 г. следва да бъде насочен към постигане на целите на Стратегията „Европа 2020“, с изпълнението на която се цели Европа отново да постига растеж, който е интелигентен, приобщаващ и устойчив. Това изисква комбинация от бюджетна консолидация, структурни реформи и инвестиции, които са не само насочени към увеличаване на растежа, но и са устойчиви от гледна точка на околната среда.

1.1. Цели на стратегията „Европа 2020“

Стратегията „Европа 2020“ има **5 водещи цели (headline targets)** за периода до 2020 г., както следва:

а) Трудова заетост

- работа за 75% от хората на възраст между 20 и 64 години

б) НИРД и иновации

- инвестиране на 3% от БВП на ЕС (публичен и частен сектор взети заедно) в научноизследователска и развойна дейност и иновации

в) Климатични промени и енергия

- намаляване на емисиите на парникови газове с 20% спрямо 1990 г.
- добиване на 20% от енергията от възобновяеми енергийни източници (индивидуална цел за България 16%)
- увеличаване на енергийната ефективност с 20%

г) Образование

- намаляване на процента на преждевременно напусналите училище до под 10%
- поне 40% от 30-34-годишните със завършено висше образование

д) Бедност и социално изключване

- поне 20 милиона по-малко бедни или застрашени от бедност и социално изключване хора

Тези 5 цели на равнище ЕС се адаптират и превръщат в национални цели за всяка ДЧ в съответствие с конкретното положение и обстоятелства в нея. В частност, за България целите са следните²:

¹ Съобщение на Комисията: Европа 2020 Стратегия за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж (COM (2010) 2020 final).

² Национална програма за реформи (2011): <http://www.minfin.bg/bg/page/573>

Таблица 1: Национални цели в съответствие със Стратегията „Европа 2020“

Цел на стратегия Европа 2020	България	
	Настояща ситуация	Цел на НППф за 2020
3% от БВП на ЕС за инвестиции в НИРД	0.6% (2010)	Увеличение до 1.5%
20% намаляване на емисиите на парникови газове спрямо нивата от 1990 г.	-12% (прогноза за емисиите през 2020 ³ при 2005=100) +11% (емисии през 2010 при 2005=100)	Увеличение с 20% max за сектори извън ЕСТЕ ⁴ (при 2005=100)
20% дял на ВЕИ в крайното потребление на енергия (вкл. 10% ВЕИ в крайното потребление в транспорта)	13.8% (2010)	Увеличение до 16%
20% повишаване на енергийната ефективност	17.4 Мтне (2010) ⁵	Намаление с 3.2 Мтне ⁶ = 15.8 Мтне
75% заетост сред населението на възраст 20-64 г.	63.9% (2011)	Увеличение до 76%
Под 10% дял на преждевременно напусналите образователната система	12.8% (2011)	Намаление до 11%
Поне 40% дял на 30-34 годишните със завършено висше образование	27.3% (2011)	Увеличение до 36%
Намаляване на броя на живеещите в риск от бедност или изключване с 20 милиона	41.6% от населението	Намаление с 260,000 (с 16% при 2008=100)

1.2. Интелигентен растеж

Интелигентният растеж означава постигане на по-добри резултати в ЕС в сферата на:

- **образованието** (насърчаване на хората да се учат и усъвършенстват уменията си);
- **изследванията/иновациите** (създаване на нови продукти/услуги, генериращи растеж и работни места и помагачи за решаване на социалните проблеми);
- **цифровото общество** (използване на информационните и комуникационните технологии);

Определени са 3 водещи инициативи (flagship initiatives) за интелигентен растеж:

³ На базата на съществуващи мерки, Доклад на ЕК „Progress towards achieving the Kyoto Objectives (2012)“.

⁴ Съгласно Решение 406/2009/ЕО (Решение за разпределение на усилията), с което се въвеждат правила за определяне приноса на ДЧ при изпълнението на поетите ангажименти от Общността за периода 2013-2020 г. за намаляване на емисиите парникови газове от източници, непопадащи в обхвата на схемата за търговия с емисии (строителство, селско стопанство, транспорт, отпадъци).

⁵ Брутното потребление на първична енергия минус неенергийните употреби

⁶ Цифрата 3.2 Мтне е съгласно НППф, но Вторият национален план за действие по енергийна ефективност посочва 5.8 Мтне очаквани икономии на първична енергия (привеждайки нивото на първичното енергийно потребление до 15.8 Мтне).

- Програма в областта на цифровите технологии за Европа
- Съюз за иновации
- Младежи в движение

1.3. Приобщаващ растеж

Приобщаващ растеж означава:

- повишаване на равнищата на заетост в Европа – **повече и по-добри работни места**, особено за жени, млади хора и възрастни хора;
- подпомагане на хората от всички възрасти да предвиждат и да се приспособяват към промените чрез **инвестиции в уменията и обучението**;
- **модернизиране** на пазарите на труда и социалните системи;
- гарантиране, че **ползите от растежа достигат до всички части на ЕС**;

Определени са 2 водещи инициативи (flagship initiatives) за приобщаващ растеж:

- Програма за нови умения и работни места
- Европейска платформа срещу бедността

1.4. Устойчив растеж

Устойчив растеж означава:

- изграждане на **по-конкурентоспособна нисковъглеродна икономика**, в която ресурсите се използват по ефикасен и устойчив начин;
- **опазване на околната среда**, намаляване на емисиите и **предотвратяване на загубата на биоразнообразие**;
- възползване от водещата позиция на Европа в разработването на **нови екологични технологии** и производствени методи;
- въвеждане на **ефикасни интелигентни електроразпределителни мрежи** ;
- използване на **мрежи в европейски мащаб** за предоставяне на допълнително конкурентно предимство на нашите предприятия (и особено на малките производители);
- **подобряване на условията за бизнес**, особено за малки и средни предприятия (МСП);
- **помагане на потребителите** да правят добре осведомен избор.

Определени са 2 водещи инициативи (flagship initiatives) за устойчив растеж:

- Европа за ефективно използване на ресурсите
- Индустиална политика за ерата на глобализацията

2. Основни изисквания на регламентите за фондовете към ОСР за интеграция на ПОС и ПИК

ЕФРР, ЕСФ и КФ са фондовете за реализация на Кохезионната политика (КП). Първите два фонда се наричат още Структурни фондове (СФ). ЕЗФРСР е фонд за

реализация на Общата селскостопанска политика (ОСП), а ЕФМДР - фонд за реализация на Общата политика за рибарство (ОПР). Петте фонда заедно се наричат и „фондове към Общата стратегическа рамка“ .

2.1 Необходимост от интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР.

Съгласно чл.6 от проекта на Общ регламент „... *операции, финансирани от фондовете към ОСР, трябва да съответстват на приложимото законодателство на Съюза и на приложимото национално законодателство*“.

Съгласно чл.8 от проекта на Общ регламент „ ... *целите на фондовете към ОСР трябва да се придържат към рамката за устойчиво развитие и към целта на ЕС за защита и подобряване на ОС (съгл. чл. 11 от ДФЕС), като се отчита принципа „замърсителят плаща“*“.

Съгласно чл.8 от проекта на Общ регламент „... *държавите - членки и ЕК трябва да гарантират, че изискванията за опазване на околната среда, ресурсната ефективност, адаптирането към и справянето с изменението на климата, устойчивостта към природни бедствия, превенцията и управлението на риска, се насърчават при подготовката и изпълнението на споразуменията за партньорство и оперативните програми*”.

Съгласно чл. 44 (3), в рамките на Годишните доклади за изпълнение на ОП, които ще се представят през 2017 г., ДЧ ще трябва да оценят и докладват доколко са реализирани дейностите в програмите, планирани за изпълнение на изискванията на чл. 8 от проекта на Общ регламент. Съгласно чл. 87 (7) от проекта на Общ регламент „...*всяка ОП (без ОП за техническа помощ), където е релевантно, следва да включва описание на специфичните дейности, които ще вземат предвид изискванията за опазване на околната среда, ресурсната ефективност, адаптирането към и справянето с изменението на климата, устойчивостта към природни бедствия, превенцията и управлението на риска при избора на операции за финансиране.*“

2.2 Насърчаване на устойчивото развитие

Съгласно чл.11 от Договора за функционирането на ЕС (ДФЕС), „... изискванията за опазване на околната среда трябва да бъдат интегрирани при определянето и изпълнението на политиките и дейностите на ЕС, в частност, за да се насърчи устойчивото развитие“.

Устойчивото развитие изисква съответствие с достиженията на правото на ЕС в областта на околната среда. Фондовете към ОСР са един от основните източници на финансиране за политиките по околна среда в рамките на ЕС и следователно се очаква те също да допринесат в значителна степен за подобряване на околната среда.

За да се насърчи устойчивото развитие чрез фондовете към ОСР, чл. 111 от проекта на Общ регламент за 5-те фонда към ОСР позволява коефициентите на съ-финансиране по отделните ОП да бъдат модулирани на ниво приоритетна ос. Една от целите (посочена в чл. 111(2)) е при формулирането, подготовката и изпълнението на ОП да се отчетат изискванията за опазване и подобряване на околната среда, главно чрез прилагането на принципа на предпазните мерки, принципа на превантивните действия и принципа "замърсителят плаща".

2.3 Изменение на климата

Съгласно проекта на Общ регламент (съображение 12) **поне 20% от бюджета на ЕС** за периода 2014 — 2020 г. следва да бъде отделен за цели, свързани с изменението на климата.

Съгласно чл.8 от проекта на Общ регламент „... *държавите – членки ще предоставят информация за подкрепата за целите, отнасящи се до изменението на климата, като използват методология (базирана на категории интервенции или мерки), която ще се одобри от ЕК. Комисията ще одобри тази методология чрез прилагащ акт*”.

Съгласно чл.14 от проекта на Общ регламент *споразумението за партньорство ще посочи индикативния размер на средствата, предвидени за подкрепа на целите за изменение на климата.*

Съгласно чл. 24 (3) от проекта на Общ регламент: **„всяка ОП (без ОП за техническа помощ) следва да посочи индикативния размер на средствата, предвидени за подкрепа на целите за изменение на климата“**.

Отчитайки тези изисквания, от съществено значение ще бъде ДЧ да осигурят навременна и изчерпателна информация за размера на разходите, свързани с изменението на климата, в съответствие с методологията, посочена в проекта на Общ регламент. В допълнение на вече посоченото по – горе изискване на чл. 87 (7) от проекта на Общ регламент (вж. т. 2.1) следва да се има предвид и изискването на чл. 44 (3) от проекта на Общ регламент, съгласно което, в рамките на годишните доклади за изпълнение на ОП, които ще се представят през 2017 г., ДЧ ще трябва да докладват каква част от 5-те фонда са използвани за изпълнение на целите, отнасящи се до изменение на климата.

2.4 Тематична концентрация на фондовете към ОСР

В проекта на Общ регламент за 2014 – 2020 г. е въведено изискването за тематична концентрация.

Съгласно чл. 16 от проекта на Общ регламент, помощта от фондовете на ЕС следва да се концентрира върху интервенции, които:

- имат най – голяма добавена стойност за изпълнение на стратегията „Европа 2020“ (т.е. са съгласно 11-те тематични цели в чл. 9 и в изпълнение на националните цели за интелигентен, приобщаващ и устойчив растеж съгл. НПРф);
- Отчитат Общата стратегическа рамка;
- Отчитат специфичните препоръки за отделните ДЧ;
- Отчитат национални и регионални нужди.

За целта в чл. 9 от проекта на Общ регламент са **идентифицирани 11 тематични цели (ТЦ)**, с които ДЧ задължително следва да се съобразят в процеса на програмиране (дискусиите по проектите на регламенти относно задължителността на 11-те ТЦ все още не са приключили).

Таблица 2: Тематични цели за 5-те фонда към ОСР

	Тематични цели за 5-те фонда към ОСР	Фондове за финансиране на целта
1.	Засилване на научноизследователската дейност, технологичното развитие и иновациите	ЕФРР
2.	Подобряване на достъпа до ИКТ и на тяхното използване и качество	ЕФРР, ЕЗФРСР
3.	Повишаване конкурентоспособността на МСП, на селскостопанския сектор (за ЕЗФРСР) и на сектор на рибарството и аквакултурите (за ЕФМДР)	ЕФРР, ЕЗФРСР, ЕФМДР
4.	Подкрепа за преминаването към нисковъглеродна икономика във всички сектори	ЕФРР, КФ, ЕЗФРСР, ЕФМДР
5.	Насърчаване на адаптацията към изменението на климата и превенцията и управлението на риска	ЕФРР, КФ, ЕЗФРСР
6.	Опазване на околната среда и насърчаване на ресурсната ефективност	ЕФРР, КФ, ЕЗФРСР, ЕФМДР
7.	Насърчаване на устойчивия транспорт и премахване на участъците с недостатъчен капацитет във всички ключови мрежови инфраструктури	ЕФРР, КФ
8.	Насърчаване на заетостта и подкрепа за мобилността на работната сила	ЕФРР, ЕСФ, ЕЗФРСР, ЕФМДР
9.	Насърчаване на социалното приобщаване и борба с бедността	ЕФРР, ЕСФ, ЕЗФРСР
10.	Инвестиции в образованието, уменията и ученето през целия живот	ЕФРР, ЕСФ, ЕЗФРСР
11.	Повишаване на институционалния капацитет и ефективна публична администрация	ЕФРР, ЕСФ, КФ

Към всяка тематична цел:

- За ЕФРР, ЕСФ и КФ са идентифицирани редица (общо над 60) инвестиционни приоритети (поотделно за всеки фонд - в съответните специфични регламенти)
- За ЕЗФРСР са идентифицирани 6 приоритета (в специфичния регламент);
- За ЕФМДР са идентифицирани 6 приоритета на Съюза (в специфичния регламент);

2.5 Целево финансиране (earmarking)

Чл. 84 от проекта на Общ регламент поставя **допълнителни условия към ЕСФ, ЕФРР и КФ** по отношение разпределението на ресурсите по тези 3 фонда (условия за целево финансиране – earmarking), които са:

- Между 20% и 25% от структурните фондове (т.е от ЕФРР и от ЕСФ) да бъдат заделени за изпълнение на тематични цели 8, 9 и 10.
- 10 млрд. евро от средствата за КФ да бъдат заделени за инструмента „Свързване на Европа“
- 2,5 млрд. евро от общите средства за СФ да бъдат заделени за „хора, лишени от храна“
- 5% от средствата за 3-те фонда да бъдат заделени за резерв за изпълнение
- 0,2 % от средствата от ЕФРР по целта „Инвестиции за растеж и работни места“ се отпускат за иновативни дейности по инициатива на Комисията в сферата на устойчивото градско развитие.

Проектът на регламент за ЕФРР съдържа допълнителни специфични изисквани за целево финансиране, които са:

- Средствата ЕФРР могат да бъдат използвани за финансиране на дейности, насочени към постигане на всички 11 тематични цели.
- Поне 50% от националните средства по ЕФРР следва да бъдат използвани за финансиране на дейности, насочени към постигане на една или повече от следните тематични цели: ТЦ 1, ТЦ 2⁷, ТЦ 3 и ТЦ 4.
- Поне 10% от националните средства по ЕФРР или поне 12% от националните средства по ЕФРР и КФ⁸ следва да бъдат използвани за финансиране на дейности, насочени към постигане на ТЦ 4.
- Поне 5% от националните средства по ЕФРР следва да бъдат използвани за интегрирани дейности за устойчиво градско развитие, делегирани на градове за управление чрез ИТИ.

При разпределението на ресурсите по видове дейности и по ОП следва да се има предвид и заложеното в проекта на регламент за ЕФРР ограничение, че ЕФРР няма да финансира инвестиции за намаление на парникови газове от дейности, попадащи в обхвата на приложение I⁹ от Директива 2003/87/ЕС¹⁰.

Проектът на регламент за КФ съдържа допълнителни специфични изисквани за целево финансиране, които са:

- Средствата по КФ могат да бъдат използвани за финансиране на дейности, насочени към постигане единствено на следните тематични цели: ТЦ 4, ТЦ 5, ТЦ 6, ТЦ 7 и ТЦ 11¹¹.

⁷ На този етап не е постигнато пълно споразумение на ниво ЕС дали тази цел да е включена в тези 50%.

⁸ На този етап не е постигнато пълно споразумение на ниво ЕС относно така формулираното изискване.

⁹ Виж Приложение II към настоящия документ.

¹⁰ Директива 2003/87/ЕО за установяване на схема за търговия с квоти за емисии на парникови газове в рамките на Общността и за изменение на Директива 96/61/ЕО на Съвета

¹¹ На този етап не е постигнато пълно споразумение на ниво ЕС дали тази цел да бъде допустима за финансиране по КФ.

- Средствата по КФ следва да бъдат използвани за инвестиции в околна среда, устойчиво развитие и енергетика и транспортната инфраструктура (транс – европейски мрежи). В проекта на регламент за КФ не се съдържат допълнителни изисквания за тематична концентрация (и следвателно основна разлика с настоящия програмен период е, че вече не се гарантира, че 50% от средствата ще бъдат за инвестиции в околната среда околна среда).

За средствата от КФ също важи ограничението, че те не могат да се използват за финансиране на инвестиции за намаление на парникови газове от дейности, попадащи в обхвата на приложение I¹⁰ от Директива 2003/87/ЕС¹¹.

На базата на така формулираната тематична концентрация, ДЧ следва да изготвят СП и ОП.

III. Настояща ситуация и необходимост от нов подход

1. Настояща ситуация

Програмите, финансирани от фондовете на ЕС през настоящия програмен период включват и мерки, пряко свързани с опазване на околната среда, както и задължителните елементи за гарантиране на съответствието на инвестициите с екологичното законодателство.

През настоящият период, принципът на устойчивото развитие при изпълнение на програмите и проектите се прилага основно чрез изпълнението на изискванията на действащото законодателство, във връзка с оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС) на инвестиционни намерения и екологичната оценка (ЕО) на планове и програми, както и оценката на съвместимостта с НАТУРА 2000. През настоящия програмен период за всички ОП, с изключение на „Развитие на човешките ресурси”, „Административен капацитет” и „Техническа помощ”, е проведена пълната процедура по ЕО, като в резултат са постановени становища по ЕО, с които проектите на ОП са съгласувани. Във всяко едно от становищата се съдържат две основни групи мерки:

- мерки за предотвратяване и ограничаване на въздействията върху околната среда и човешкото здраве, и
- мерки за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда при прилагането на съответната ОП. Към втората група мерки са заложени и конкретни индикатори за наблюдение и контрол.

УО на съответните ОП следва на всеки три години от изпълнението на ОП да изготвят доклади по наблюдение и контрол, в които включват информация за начина на съобразяване и изпълнение на двете групи мерки, да направят анализи на въздействието на ОП върху околната среда, и при необходимост да предложат коригиращи действия за опазване на околната среда. Налице са някои основни предизвикателства при изпълнение на тези изисквания:

- Не всички УО на съответните ОП са изготвили и предоставили първите си доклади по наблюдение и контрол, поради което на този етап няма информация, мотиви и съображения дали поставените в становищата по ЕО мерки и индикатори са релевантни, адекватни, дали и как се изпълняват, дали има необходимост от изменението и/или отпадането на някои от тях;

- Някои УО (напр. на ОПРР) са изготвили първия тригодишен доклад, в който е направен подробен анализ на начина на изпълнение на двете групи мерки от становищата по ЕО. Предложени са изменения, отпадане и включване на нови индикатори, които са подходящи за проследяване тенденциите по отношение на околната среда при прилагане на предвидените с ОП проекти;

Наличието на документите, свързани с ОВОС и ЕО, са основно изискване за одобряване на проектите по смисъла на чл. 39 от Регламент (ЕО) 1083/2006 г., съгласно Анекс XXI от Регламент (ЕО) 1828/2006 г. Информацията, предоставяна на Европейската комисия за оценка на големите проекти по смисъла на чл. 39 от Регламент (ЕО) 1083/2006 включва: нетехническите резюмета на доклада по ОВОС; нетехническите резюмета на докладите от ЕО на планове и програми, въз основа на които е разработен проектът (ОУП, ПУП); декларация от компетентен орган относно извършената оценка за съвместимост (съгласно образеца, приложен към Анекс XXI към Регламент (ЕО) 1828/2006); карта на предвижданите за изграждане обекти и разположението им спрямо намиращите в близост зони от НАТУРА.

Изискването за представяне на документи по ОВОС и ЕО е поставено и по отношение на други проекти по програми, финансирани от фондовете на ЕС в периода 2007-2013 г. Ето някои от предизвикателствата, срещани в рамките на оценката на проектните предложения: има случаи на разминаване между обхвата и параметрите (местоположение, капацитет, съоръжения) в решения по ОВОС и Комплексните разрешителни, както и с други основни документи от представените проекти (проекти, разработвани продължително време).

Както е видно от гореизложеното, институционалните механизми за интегриране на политиката по околна среда при усвояване на средства от фондовете на ЕС, се извършва основно чрез контролни механизми. Необходими са допълнителни, достатъчни и координирани действия за насърчаване на проактивното ѝ прилагане на всички етапи от процеса, като се започне от самия процес на програмиране.

2. Необходимост от интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР.

Въз основа на предложената законодателната рамка може да бъде изведен изводът, че през следващия програмен период всички важни елементи и необходими инвестиции, свързани с ПОС и ПИК, трябва да бъдат адекватно интегрирани в СП и всички ОП, които ще се изготвят и изпълняват в страната.

В допълнение, е важно да се отбележи, че съгласно чл. 8 от проекта на Общ регламент, интеграцията на политиките по околна среда и изменение на климата следва да се осъществи както на фазата на подготовка на основните програмни документи (СП и ОП), така и на фазата на тяхното изпълнение.

Фазата на програмиране обхваща: изготвянето, съгласуването, одобрението на СП и на ОП към него, както и извършването на предварителна оценка и на екологична оценка на СП и ОП. Процесът на изготвянето на СП и на ОП включва:

- изготвяне на анализ на настоящата ситуация (анализ на различията и потребностите на развитието спрямо тематичните приоритети и ключовите действия, определени в ОСР, и целите, определени в препоръките за отделните ДЧ съгласно член 121, параграф 2 от ДФЕС и съответните препоръки на Съвета,

приети в съответствие с член 148, параграф 4 отДФЕС) в страната и по сектори (за целите на СП);

- изготвяне на стратегии за изпълнение (от СП и ОП) с финансиране от фондовете за КП, ОСП и ОПР, включително идентификация на цели, приоритети, дейности (или мерки), както и индикатори за измерване на тяхното бъдещо изпълнение (на ниво СП и на ниво ОП);
- Не на последно място, за изготвянето на СП и на ОП следва да се определи и цялостната институционална структура за пълна подготовка и последващо изпълнение на СП и ОП.

Фазата на изпълнение обхваща фактическото изпълнение на ОП, включително изготвяне на всички документи, необходими на отделните ОП за подготовка, набиране, оценяване и избор на проекти за финансиране, мониторинг и докладване на изпълнението на ОП и СП, оценка на изпълнението на ОП и СП.

Настоящият документ се отнася единствено до мерките (инструментариума), които могат и следва да бъдат реализирани на фазата на програмиране (фазата на подготовка на СП и ОП). За следващата фаза (фазата на изпълнение) ще бъдат изготвени отделни насоки, тъй като към настоящия момент ключова информация и/или решения все още не са налични в достатъчна степен и/или достатъчно ниво на сигурност.

IV. Инструменти за интеграция на ПОС и ПИК във фаза „програмиране” на фондовете към ОСР за 2014 - 2020 г.

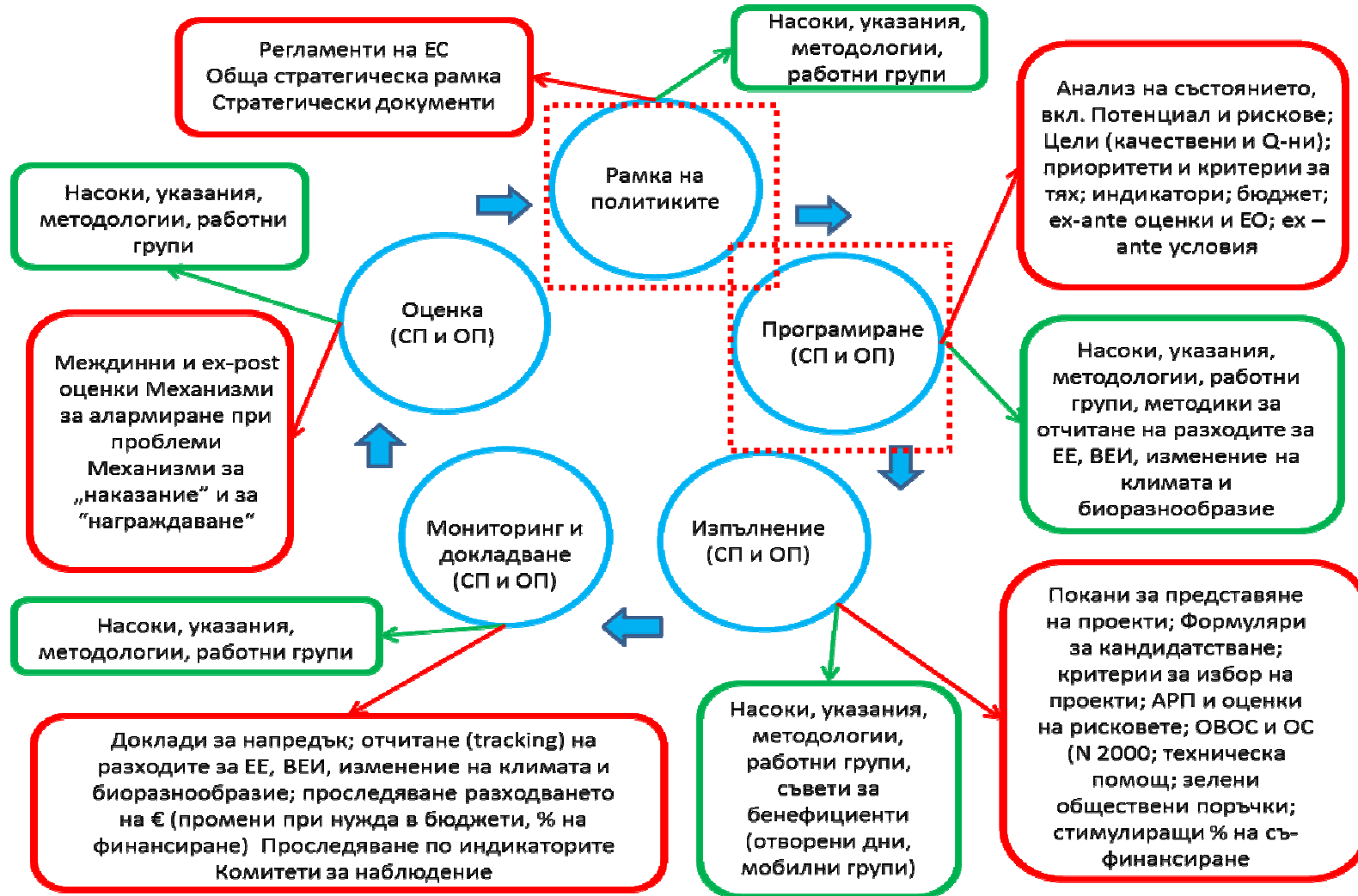
Съвкупният набор от мерки за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР за периода 2014 - 2020 г. следва да представляват единен, взаимосвързан и последователен набор от инструменти, включително и институционални. Те следва да гарантират, че изискванията, които са заложи в регламентите са осъзнати, анализирани и припознати за изпълнение от различните участници в целия процес на програмиране. Мерките следва да бъдат идентифицирани така, че да:

- бъдат максимално полезни на различните участници в целия процес на програмиране;
- водят до подобряване на цялостния процес на програмиране и до повишаване на неговата ефективност;
- водят до повишаване на ефективността на процеса на изразходване на средствата от фондовете към ОСР.

Схема 2 графично представя предложението за цялостната концепция за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР в страната за периода 2014 - 2020 г. Тя обхваща цялостния програмен цикъл, поради тесните връзки между неговите отделни фази и с оглед постигане на по – голяма яснота на цялостното предложение. Предвид това, че ключови решения и/или документи на ниво ЕС и на национално ниво все още не са факт, настоящите насоки са ограничени до фаза „програмиране”. В същото време, отчитайки паралелната работа, както по регламентите на ЕС за новия програмен период, ОСР и други стратегически документи на ниво ЕС, така и по ДП и отделните ОП в страната, настоящите насоки реално покриват 2 от общо 5 етапа в цялостния цикъл на интеграция, а именно (1) етапа на интеграция на ПОС и ПИК при

формулирането на рамката за КП, ОСП и ОПР и (2) етапа на програмиране за прилагане на КП, ОСП и ОПР.

Схема 2: Предложение за основни видове мерки за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на ОСР за следващия програмен период

Отчитайки това, в следващите части на документа са описани единствено мерките, приложими за фазата на програмиране. За останалите фази от програмния цикъл следва да бъдат изготвени отделни насоки.

Що се отнася до **тематичната концентрация**: насоките съдържат предложение за конкретни мерки за финансиране за следващия програмен период. Те са идентифицирани така, че да са насочени към изпълнение на приоритетни законодателни и/или стратегически документи на ниво ЕС и на национално ниво. Мерките са подбрани така, че да гарантират, че въпросите, свързани с прилагането на ПОС и ПИК, които изискват съществени финансови ресурси, ще бъдат приоритетни за последващо изпълнение.

Предвид разнообразието на мерките, свързани с измененията в климата и факта, че те биха могли да бъдат финансирани по различни ОП, е очевидна необходимостта от систематичен и координиран подход при програмирането. Предлагащите за финансиране мерки следва да са съобразени с изискванията на т. нар. "earmarking", най – вече след обособяването на финансовите пакети, както за страната като цяло, така и за отделните оперативни програми.

Необходимо е интегрираният подход в процеса на програмиране да се прилага така, че да гарантира, че въпросите, свързани с реализацията на ПОС и ПИК, които изискват съществени финансови ресурси, ще намерят своето подобаващо място при разработване и изпълнение на интегрираните планове за градско развитие, съвместните планове за действие и др. местни инициативи за финансиране от фондовете на ЕС. Това може да се постигне чрез поддържане на диалог с МРРБ в качеството му на възложител на разработване на интегрираните планове.

Ориентацията към резултати изисква разработването на стройна система от индикатори, чрез които да се извършва качествен мониторинг на изпълнението на поставените в ОП цели и приоритети. Индикаторите ще бъдат разработени след определянето на целите и приоритетите на СП и на отделните ОП, с оглед включването им в съответните ОП, с които ще се изпълняват мерки, насочени към интегриране на ПОС и ПИК във 5-те фонда към ОСР. Не на последно място, за изготвяне на индикаторите е необходимо финализиране и на изискванията за законодателната рамка на ЕС относно видовете индикатори и другите изисквания към тях. Разработването на окончателно и подробно описание на мерките за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР ще се извърши в процес на диалог с ведомствата, отговорни за разработването на ОП съгласно *РМС 328/25.4.2012 г. за одобряване на списък с тематичните цели, които да бъдат включени в Договора за партньорство на Република България за програмния период 2014-2020 г., списък с програми и водещо ведомство за разработването на всяка програма*, вкл. в рамките на РГ за програмиране, създадени съгласно *ПМС 5/18.01.2012г. за разработване на стратегическите и програмните документи на Република България за управление на средствата от фондовете по Общата Стратегическа Рамка на Европейския Съюз за програмния период 2014-2020 г.*

1. Анализ на състоянието на СП и/или ОП

СП, както и всяка бъдеща ОП, следва да се анализира от гл. т. на нейния потенциал за изпълнение на изискванията за интеграцията на ПОС и ПИК, като се вземат предвид:

- изискванията на регламентите за фондовете към ОСР за периода 2014 – 2020 г.,

- определеният обхват на отделните оперативни програми
- определеният финансов ресурс на отделните ОП
- институционалната рамка и разделението на компетенциите по отношение прилагането на съответните политики
- законодателните изисквания, приложими за ПОС и ПИК през следващия програмен период. Поетите ангажименти, вследствие транспонирането на европейското законодателство в областта на ПОС и ПИК следва да бъдат приоритет в този анализ, тъй като тяхното изпълнение е допълнителен товар за страната, вкл. и от финансова гледна точка.

Отчитайки изискванията на чл. 6 от проекта на Общ регламент (за да бъдат допустими за финансиране, операциите следва да съответстват на приложимото законодателство - национално и европейско), МОСВ (чрез вътрешноведомствена работна група) анализира и обобща законодателните изисквания, приложими за ПОС и ПИК за периода след 2013 г., за чието изпълнение е необходимо планиране и осигуряване на съществен финансов ресурс, който по обективни причини не може да бъде осигурен единствено в рамките на националните публични средства. Информацията, която е представена в Приложение III към настоящия документ, се базира на актуалното състояние в съответния сектор от ПОС и ПИК и се отнася само до тези ключови сектори от съответните политики, които могат да бъдат финансирани от фондовете към ОСР. Тя следва да бъде допълнена, при необходимост и/или по възможност, с евентуални нови законодателни актове и ангажиментите по тях.

В процеса на програмиране, след определяне обхвата и финансовия ресурс по всяка програма, МОСВ ще анализира потенциала на всяка ОП за изпълнение на изискванията на ПОС и ПИК. Успоредно е необходимо да бъдат идентифицирани и възможните рискове за изпълнение на изискванията за интеграция (напр. проблеми при институционалната рамка, липса на адекватен административен капацитет).

Извършването на анализа на състоянието аргументирано ще подпомогне изготвянето на анализа на настоящата ситуация, който трябва да е част от СП (а не и част от отделните ОП), съгласно изискванията на регламентите за новия програмен период.

В рамките на анализите, СП, както и всяка бъдеща ОП, следва да включи и анализ на наличните към момента доклади от независими оценки на през настоящия период, които разглеждат аспектите, свързани с опазване на околната среда. Могат да бъдат дадени следните примери за посоката на тези анализи:

- В доклада от средносрочната оценка на ОПРР се предлага вместо индикатора „създадени работни места” въвеждане на по-целесъобразен индикатор, като едно от предложенията е „Удовлетворение на населението, облагодетелствано от градското или екологичното развитие”. Констатира се, че изпълнението на мерките, предвидени в становището по ЕО е адекватно. Препоръчва се в процеса на консултации за приложимите мерки за околна среда по схемите и проектите следва да бъде включен експерт по околна среда.
- В доклада от междинна оценка на ОПТ общото заключение е, че всички проекти по ОПТ спазват изискванията на устойчивата и екологична политика. Същевременно се споменава, че някои от бенефициентите срещат затруднения с издаването на екологични разрешителни.
- В доклада от оценка на реализирания напредък по 6 схеми по ОПРЧР е предложено да се вземат и друг вид паралелни мерки, вкл. насърчаване

създаването на нови работни места, свързани с дейности по опазване на околната среда.

2. Стратегия, цели и приоритети на ОП

На етапа на формулиране на стратегиите, целите и приоритетите на отделните ОП (съгласно изискванията на регламентите за новия програмен период, текстовете на ОП започват директно със стратегическа част, а не с анализ на настоящата ситуация, както е през настоящия програмен период) е необходимо да се гарантира (чрез РГ за отделните ОП и други механизми, приложими за държавната администрация), следното:

1. По отношение на цялостните стратегии и целите на отделните ОП:

- Цялостната **стратегия и целите** на отделните ОП трябва да са в отговор на анализа на състоянието на ПОС и ПИК и да са **ориентирани предимно към изпълнение на най – приоритетните законодателни изисквания, които изискват значителни инвестиции.**
- За всяка ОП трябва да се идентифицират **адекватен брой цели, ориентирани към изпълнение на изискванията за интеграция на ПОС и ПИК в 5-те фонда към ОСР.**
- На този етап е важно да се гарантира, че **целите** (за които вече е решено, че са свързани с ПОС и ПИК) на ОП и СП са **ясно, кратко и точно формулирани** (качествени показатели) и че те **съдържат необходимите количествени показатели** (напр. стойност, година, процент), спрямо които впоследствие да се измерва напредък.

2. По отношение на приоритетите и дейностите/операциите на отделните ОП:

- Приоритетите и дейностите/операциите на отделните ОП трябва да са адекватно определени и съобразени с дефинираните цели за всяка ОП. Те трябва да са **директно ориентирани към необходимия финансов ресурс за изпълнение на най – приоритетните законодателни изисквания, които изискват значителни инвестиции**, Освен това трябва да са **достатъчни и адекватни за изпълнение на изискванията за интеграция на ПОС и ПИК в 5-те фонда.**
- Определянето на приоритетите и дейностите/операциите по всяка ОП трябва да е в съответствие и с изискванията за **тематична концентрация на фондовете** от ЕС. Този процес също трябва да е ориентиран към постигане на конкретни резултати за ПОС и ПИК, както и към опростяване на системите и намаляване на административния товар и уеднаквяване на правилата.

Необходими ще бъдат и **индикатори, както за целите, така и на ниво приоритет**, които да гарантират и подпомагат интеграцията на ПОС и ПИК в приоритетите и дейностите/операциите) по всяка ОП.

Основните инструменти са:

- Организиране на двустранни и/или многостранни срещи на експертно и/или високо ниво с ведомствата, отговорни за разработването на СП и/или ОП за следващия програмен период съгласно ПМС 5/ 18.01.2012 г.
- Представяне на предложенията на МОСВ за интегриране на ПОС и ПИК, вкл. количествени и качествени показатели, които са важни за интеграцията на тези

политики, в рамките на РГ за всички ОП и СП съгласно ПМС 5/18.01.2012 г. и с участието на представители от дирекция „КПОС“ в МОСВ (УО на ОПОС).

- С оглед постигане на изискванията за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР, на етап „програмиране“ следва да се разработят и **групи критерии, които да бъдат прилагани при избора на конкретните мерки (дейности)** по всеки приоритет на всяка ОП. Критериите ще бъдат от вида „минимум изисквания за финансиране на конкретни мерки (дейности) от ОП“ (напр. мерки (дейности), с които не се генерират нови количества отпадъци или мерки (дейности) с нулеви емисии на CO₂). Критериите ще се изготвят с активното участие на МОСВ след определяне на националните приоритети и цели (в СП), както и целите и приоритетите на отделните ОП. Компетентен орган на национално ниво относно прилагане на ПОС и ПИК е МОСВ. В тази си роля МОСВ (ще) изготвя документи относно прилагане на ПОС и ПИК на територията на България, включително и във връзка с управлението на фондовете към ОСР. Тези документи са с цел подпомагане на УО на ОП и на администрацията на МС, във връзка с подготовката и бъдещото изпълнение на СП и ОП. В тази връзка и предвид отговорностите, които имат звената, управляващи средства от фондовете на ЕС, МОСВ предлага към **администрацията на МС** да се създаде национална мрежа от компетентни органи по околна среда и УО на бъдещите ОП (подобна мрежа функционира успешно на ниво ЕС (ENEA network). Критериите могат да бъдат анализирани, допълнени, усъвършенствани и чрез предварителната (ex-ante) оценка и екологична оценка на ОП.
- В изпълнение на всичко това, **МОСВ изготви предложение за конкретни интервенции**, необходими за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР за 2014 – 2020 г. (за финансиране от ОП през програмен период 2014 – 2020 г.), които са приоритетни от гл.т. на изпълнението на изискванията (включително и предимно законодателни) на тези две политики. Определянето на тези интервенции и включването им в отделните ОП е основен инструмент за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР. Предложението съдържа и разяснения, необходими за осигуряване на **допълняемост** между отделните ОП и респективно фондове към ОСР. **Предложението** е представено в **Приложение I** (вж. т. VI) към настоящия документ.

Успоредно с определянето на стратегията, целите и приоритетите на всяка ОП и СП трябва да започне извършването на **предварителна (ex-ante) оценка, част от която, съгласно указания на ЕК, следва да бъде и екологичната оценка** на тези програмни документи. Тази оценка може да бъде съществен инструмент за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР. За целта, освен насоките, които обикновено се публикуват от ЕК е целесъобразно да има и изготвени насоки, конкретно по тази тема на национално ниво (предложението е да са част от настоящия документ), с оглед отчитане на националните специфики.

3. Финансовите средства на ОП

От гл.т. на интеграцията на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР, общата цел, при определянето на размера на финансовите средства за всяка ОП следва да бъде **заделяне на достатъчно средства за изпълнение на целите на ОП и на техните приоритети и мерки (групи дейности).**

Инструментите за постигането на тази цел ще зависят от създадения механизъм на национално ниво за определянето на размера на финансовите средства за всяка ОП, но при всички положения водеща роля в този процес ще има участието на представители на МОСВ (дирекция КПОС – УО на ОПОС) в отделните РГ за СП и ОП.

Във връзка с предложените от ЕК елементи за целево финансиране– earmarking (вж. т. II, 2.5 „Целево финансиране” от настоящия документ) ще бъде необходимо в рамките на РГ за разработване на СП да се предприемат нужните **мерки за осигуряване на инструментариум (методологии, указания, методики, др.) за бъдещо проследяване (tracking) на разходите за енергийна ефективност, ВЕИ, изменение на климата и биоразнообразие (вкл. Натура 2000) поне по всички 5 фонда (относно точният обхват тук следва да се отчете начина, по който ще приключат дебатите по регламентите за фондовете към ОСР).**

4. Екологична оценка на ОП

В съответствие с проекта на Общ Регламент (чл.48) предварителните оценки, като част от задължителните дейности по програмирането, се представят на ЕК едновременно с проект на ОП. Съгласно ал. 2 от същия член предварителната оценка следва да включва извършването на екологична оценка (ЕО). В Приложение I от Указанията на ЕК за предварителната оценка на ОП за периода 2014-2020 г. (юни 2012 г.) са представени допълнителни насоки по ЕО на ОП. Спазването им при програмирането е гаранция за интегрирането на ПИК и ПОС. В процес на разработване от ЕК са и Указания относно вземане предвид на ПИК и опазването на биоразнообразието при процедурите по ЕО и ОВОС.

Опитът от извършените процедури по ЕО (екологична оценка съгласно *Директива 2001/42/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 27 юни 2001 година относно оценката на последиците на някои планове и програми върху околната среда*) за ОП за програмна период 2007-2013 г. показва, че с цел повишаване на ефективността и ползите от ЕО за програмните документи, които ще се изготвят за следващия програмна период е необходимо да се предприемат стъпки към постигането на:

- по-добра координация на дейностите между компетентните органи по околна среда (МОСВ) и институциите, които изготвят ОП;
- извършване на ЕО на възможно най-ранен етап паралелно с процеса на планиране (екологичната оценка следва да се извърши като част от предварителната /ex-ante/ оценка на оперативната програма или паралелно и координирано с предварителната оценка на програмите).

За разлика от процедурите по ЕО, проведени за действащите към момента ОП, за ОП за периода 2014-2020 г. чрез процедурата по ЕО ще бъде проведена и процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на защитените зони от екологичната мрежа „Натура 2000”.

С цел да се гарантира най-голямо положително въздействие на ОП върху околната среда, на етап провеждане на процедурата по ЕО на ОП, следва да се предвидят подходящи мерки за ограничаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ОП, както и адекватни мерки и индикатори за наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда в резултат на прилагане на ОП. За ефективност на тези мерки и индикатори са необходими и работещи механизми, които да осигурят извършването на наблюдение и контрол на

въздействието върху околната среда в резултат на изпълнението на ОП. Посочените по-горе мерки, индикатори и механизми ще бъдат определени в зависимост, както от спецификите на всяка ОП, така и от резултатите от извършената ЕО. Това ще се извърши в рамките на консултациите между УО на ОП и компетентния орган по околната среда (дирекция “Превантивна дейност” в МОСВ), които са част по процедурата по ЕО.

От друга страна, определянето на подходящи мерки за предотвратяване и ограничаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве, съобразно спецификите на ОП, може да бъде постигнато чрез координиране на усилията на УО на отделните ОП и МОСВ. В документацията за обществена поръчка за извършване на ЕО трябва да бъде предвидено задължение за изпълнителя да отразява, както всички препоръки и коментари на компетентния орган по околна среда, така и коментарите на Европейската комисия, които биха имали пряко отношение към приоритетните оси на ОП и, съответно, към предлаганите мерки за предотвратяване и ограничаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве.

Възможни механизми за осъществяване на наблюдение и контрол върху изпълнението на мерките, произтичащи от ЕО на ОП на ниво ОП са:

- Включване на индикатори, чрез които се измерва въздействието на мерките, произтичащи от ЕО на ОП в системата от индикатори за съответните ОП;
- Включване на индикатори за въздействие на мерките, произтичащи от ЕО на ОП, които да се проследяват на национално ниво от ИАОС ;
- В плановете за оценки на ОП да се предвидят оценки, насочени към осъществяването на контрол по изпълнението на включените в становището по ЕО, с което се съгласува съответната ОП:
 - o мерки за предотвратяване и ограничаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве;
 - o индикатори към мерките по наблюдение и контрол на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в резултат на прилагането на ОП
- Включването на мерките за предотвратяване и ограничаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве в системата от критерии за избор на проекти по ОП;
- Проследяване на изпълнението на мерките за предотвратяване и ограничаване на въздействието върху околната среда и човешкото здраве при извършване на проверки на място при бенефициентите и при проверките на справките и докладите за напредък при изпълнението на проектите.

5. Предварителни условия за СП и ОП

Допълнителен инструментариум за интегриране на ПОС и ПИК за програмния период 2014-2020 г. са предварителните условия. Съгласно разпоредбите на чл. 17 на Проекта на Общ регламент за всеки от фондовете по ОСР в правилата за отделните фондове се определят предварителни условия, описани в Приложение IV на проекта на Общ Регламент. Към всяка от тематичните цели са поставени допълнителни критерии за проверка, чрез които ще бъдат оценявани съответствието на планираните интервенции

в СП и всички ОП с приложимото европейско законодателство и национални стратегически документи.

Министерският съвет, заедно с ресорни министерства, извърши предварителен анализ на изпълнението на предварителните условия и прие (с Решение на МС 668/06.08.12 г.) план за действие по първоначално идентифицираните като неизпълнени условия с отговорни институции и график за тяхното изпълнение. С директно отношение към ПОС и ПИК са предварителните условности по тематични цели 1, 4, 5, 6 и 11 от таблица 2 на настоящите насоки и общо предварително условие „Законодателство в областта на околната среда във връзка с оценката на въздействието върху околната среда (ОВОС) и оценка на околната среда на планове и програми (ООСПИ)”. В рамките на централизиранни координационни срещи, във връзка с предварителните условия регулярно се представя информация относно напредъка в изпълнението на предвидените мерки, вкл. мерките в областта на ПИК и ПОС.

Поради действително хоризонталния характер на ПОС и ПИК в политиката за устойчив, интелигентен и приобщаващ растеж, отговорна институция по конкретни действия за изпълнението на предварителни условности 4, 5 и 6 и общо предварително условие „Законодателство в областта на околната среда във връзка с оценката на въздействието върху околната среда и оценка на околната среда на планове и програми ” не е само МОСВ. Така например, по изпълнението на предварително условие 4.1 към ТЦ 4 е идентифицирана необходимост от допълнителни действия от страна на Министерство на икономиката, енергетиката и туризма като водеща институция, заедно с Министерство на регионалното развитие и благоустройството и Агенцията за устойчиво и енергийно развитие.

По предварително условие 5.1. към ТЦ 5, като водеща институция е определено Министерство на вътрешните работи, а МОСВ е идентифицирало необходимост от разработване на рамков документ „Анализ, оценка и управление на риска от екстремни явления и бедствия с оглед на адаптацията към изменението на климата“, който ще представлява основата, за разработването на цялостната Национална стратегия за адаптация към промените в климата. Самата стратегия ще е необходима за удовлетворяване на подкритерий „Отчитане, където е целесъобразно, на националните стратегии за приспособяване към изменението на климата”. По предварително условие „6.1. Воден сектор: Наличие на а) политика за определяне на цените на водата, която осигурява на потребителите подходящи стимули да използват водните ресурси ефективно и б) адекватен принос на различните потребители на вода към възстановяването на разходите за водни услуги на равнище, определено в одобрения план за управление на речни басейни за инвестиции, подкрепени от програмите” към ТЦ 6, МОСВ е идентифицирало необходимост да извърши следното:

- Разработване на Анализ за възстановяването на разходите по наличните статистически данни за 2010
- Подготовка на изменение на Закона за водите, с което да се въведат прости и приложими механизми за определяне на таксата за замърсяване
- Подготовка на изменение на Тарифата за таксите за водовземане, за ползване на воден обект и за замърсяване, с което 1) да се определят по-високи такси, когато се надвишават нормите за водопотребление; 2) да се определят различни такси за замърсяване за пречистена и за непречистена вода и 3) да се приведе тарифата в съответствие с промените в Закона за водите.

По предварително условие 6.1. са одобрени с Решение 668/06.08.12 г. и допълнителни действия от страна на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране и Министерство на регионалното развитие и благоустройството.

По предварително условие „6.2. Сектор на отпадъците: Насърчаване на икономически и екологично устойчиви инвестиции в сектора на отпадъците, по-конкретно чрез разработването на планове за управление на отпадъците в съответствие с Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и с йерархията на отпадъците” към тематична цел 6, МОСВ се е ангажирало с разработване на нов Национален план за управлението на отпадъците 2014-2020 г., част от който е програмата за предотвратяване образуването на отпадъци.

За изпълнение на общо предварително условие „Законодателство в областта на околната среда във връзка с оценката на въздействието върху околната среда и оценка на околната среда на планове и програми ” водеща институция е МОСВ, но определя като отговорни за изпълнението на предварителното условие и УО на ОП. МОСВ е ангажирало допълнителна външна помощ за провеждане на обучения и разработване на 3 ръководства в сектор „води”, „транспорт” и „отпадъци” и на указания за идентифициране на потенциално трансгранично влияние.

Фазата на програмиране на фондовете към ОСР ще съвпадне с подготовката на няколко вида стратегически документи, необходими за изпълнение на предложените от ЕК предварителни условия (напр. с изискването за национална или регионална стратегия за научни изследвания и иновации за интелигентно специализиране). С оглед пълна интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР е необходимо да се осигури механизъм на национално ниво, с който да се гарантира, че важни за ПОС и ПИК приоритети и мерки ще намерят адекватно отражение в тези стратегически документи.

V. Следващи етапи на интегриране на ПОС и ПИК

От съществено значение за правилната интеграция на ПОС и ПИК във фондовете на ЕС за следващия програмен период е координацията на интеграцията на тези политики, не само на етапа на програмирането, но и на етапа на изпълнение на отделните ОП. Следва да се отбележи, че наличието на определени мерки в ОП още не означава, че те ще бъдат изпълнени. Необходимо е да се засили изпълнението на мерки, допринасящи в най-голяма степен за изпълнението на ПОС и ПИК, като те станат част от процеса на оценка на конкретните проекти, така че да се дава предимство на онези от тях, които в най-голяма степен постигат целите на тези политики.

В духа на **опростяване и уеднаквяване на правилата**, МОСВ ще предложи примерни екологични критерии за оценка на проектни предложения за различни групи проекти за финансиране, които не са пряко свързани с опазването на околната среда и изменението на климата, съобразени със спецификите на отделните ОП. Стремежът ще е критериите да са максимално унифицирани и предвид изискванията за максимално **намаляване на административната тежест** (доколкото е възможно) за всички участници в управлението на ОП. Тези специфични критерии ще се изготвят с активното участие на МОСВ като компетентен орган в областта на ПИК и ПОС, в тясно сътрудничество и съгласуване с УО на ОП. Национална мрежа от компетентни органи по околна среда и УО на бъдещите ОП (по подобие на мрежата на ниво ЕС - ENEA network), би била адекватен механизъм за разработване и проследяване прилагането на този вид критерии.

Във връзка с предложените от ЕК елементи за целево финансиране ще бъде необходимо МОСВ, координирано с други компетентни ведомства, да предприеме необходимите мерки за осигуряване на необходимия инструментариум (методологии, указания, методики, др.) за бъдещо проследяване (tracking) на разходите за енергийна ефективност, ВЕИ, изменение на климата и биоразнообразие.

VI. Приложение I – Интервенции за интеграция на ПОС и ПИК във фондовете към ОСР за 2014 – 2020 г. (за финансиране от ОП през програмен период 2014 – 2020 г.)

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
<p>1. Необходими интервенции за по-добро управлението на водите за постигане на по-добър екологичен статус, по-висока ефективност на този ресурс и справяне с последствията върху водите от изменението на климата.</p>			
<p>1.1. Изграждане на ВиК инфраструктура, в съответствие с Пътната карта за ресурсна ефективност и Плана за опазване на водните ресурси на Европа (Blueprint to Safeguard Europe's Water Resources) – пречистване на отпадъчни води, пречистване на питейни води, ВиК мрежа, довеждащи водопроводи, помпени станции в агломерации с <u>над</u> 2,000 е.ж.</p>	<p>ТЦ 6</p>	<p>ПРСР – за агломерации, които попадат в селски райони и в които е приключило изграждането на канализацията. Помощта от тази ОП е за водоснабдителния компонент от общата мрежа – водопроводи (вкл. довеждащи), изравнители, помпени станции, енерго-ефективни помпи, пречистване на питейни води.</p> <p>ОПОС - покрива всичко останало в агломерации с над 2,000 е.ж. През следващия програмен период като първи приоритет трябва да се финансират необходимите (съгл. изготвените генерални планове) интервенции в агломерации с над 10,000 е.ж., които понастоящем не изпълняват изискванията на директива 91/271/ЕИО. С цел постигане изискванията на Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека, ще се финансират мерки за намаляване на загубите на вода. Водоснабдителните мрежи и съоръжения (довеждащи водопроводи и пречистване на питейни води) ще се финансират единствено при (до)проектиране и (до)изграждане на пълен воден цикъл, като приоритетни са райони с установен или прогнозиран воден стрес (засушаване или недостиг на вода).</p>	<p>В договора за присъединяване към ЕС са договорени следните преходни периоди за изпълнение на изискванията на Директива 91/271/ЕИО относно пречистване на отпадъчните води от населени места:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ осигуряване на пречистване съгласно изискванията на директивата в агломерации с над 10,000 екв. ж. – в срок до 31.12.2010 г.; ▪ осигуряване на пречистване съгласно изискванията на директивата в агломерации с екв. ж. между 2,000 и 10,000 – в срок до 31.12.2014 г. <p>През 2013 г. предстои ново докладване по директива 91/271/ЕИО, в което ще бъде направен преглед и актуализация на агломерациите с над 2,000 е.ж.</p> <p>Необходимо е да бъдат взети мерки за изпълнение изискванията за Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека.</p>

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
<p>1.2. Изграждане на ВиК инфраструктура – водоснабдителна мрежа, довеждащи водопроводи, помпени станции, пречистване на питейни води и пречистване на отпадъчни води, където е изградена канализация, в агломерации с <u>под</u> 2,000 е.ж.</p>	<p>ТЦ 6</p>	<p>ПРСР – финансиране, концентрирано върху водоснабдителния компонент от общата мрежа – водопроводи (вкл. довеждащи), изравнители, помпени станции, енерго - ефективни помпи, пречистване на питейни води. Приоритетни са райони с установен или прогнозиран воден стрес (засушаване или недостиг на вода) като ще се финансират мерки за намаляване на загубите на вода. Предвид изискването за недопускане на точково замърсяване, канализация и пречистване на отпадъчни води ще се финансират само по изключение:</p> <ul style="list-style-type: none"> - пречистване на отпадъчни води – ще се финансира само в населени места с под 2,000 е.ж., където е налице висока степен на изграденост на канализационна мрежа (между 90% и 100%) и/или отпадъчните води се заустват във водно тяло определено за питейно – битово водоснабдяване или санитарно – охранителна зона; - доизграждане на канализационна мрежа – ще се финансира само в населени места с под 2,000 е.ж., където вече е осигурено пречистване на отпадъчни води; 	<p>Доизграждане на канализационни системи и осигуряване на подходящо пречистване в агломерации под 2000 е.ж. - за тях няма срок, а е задължение съгласно директивата на страната да осигури подходящо пречистване (при наличие на вече изградена канализационна мрежа) независимо от броя жители, с оглед изпълнение на изискването за недопускане на точково замърсяване на водите.</p> <p>В такива агломерации не е задължително да се изграждат ПСОВ, защото „Подходящо пречистване“ не означава само изграждане на ПСОВ. Възможни са икономически по-ефективни решения, като напр. изграждане на влажна зона с достатъчна самопречистваща способност за малки населени места или свързване чрез канализация към близко разположена ПСОВ на друго населено място. Такива алтернативни решения може да се прилагат в агломерации под 2,000 е.ж., където е налице изграденост на канализационна мрежа под 90% и 100%.</p>
<p>1.3. Изграждане на ВиК инфраструктура за предприятия - производствени ПСОВ и/или довеждащи съоръжения до съществуващи канализационни системи</p>	<p>ТЦ 6</p>	<p>ОПИП – при подпомагане на предприятия, стартиращи нов бизнес, който формира отпадъчни води - финансиране за изграждане на ПСОВ и/или довеждащи съоръжения (канализация) до вече съществуваща канализационна система.</p>	<p>Подпомага се при реализация на водо-спестяващи технологии, обратно използване на отработени води и пречистени отпадъчни води, реконструкции и модернизации на производствени технологии с цел намаляване на заустванията, изпусканията и загубите от приоритетни вещества и прекратяване на веднъж или на етапи заустванията, изпусканията и загубите от приоритетно опасни вещества, въвеждане на енерго-ефективни помпи и т.н. Специфичните параметри ще бъдат определени в процеса на програмиране на</p>

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
			ОПИП.
<p>1.4. Намаляване на употребата и загубите на вода, решаване на съществуващи или прогнозирани проблеми с недостиг на вода:</p> <p>1.4.1. Мерки за намаляване на загубите на вода от хидромелиоративните системи.</p> <p>1.4.2. Мерки за подобряване и възстановяване на напоителната инфраструктура.</p> <p>1.4.3. Мерки за отводняване на поливни площи.</p>	ТЦ 5 и 6	ПРСР	Изпълнение на мерките от под-секторната стратегия и програма за хидромелиорациите (вж. 7.6.). Те имат за цел подобряване на хидромелиоративната инфраструктура, вкл. и в поливните полета. Чрез въвеждане на съвременни технологии и техника ще се цели въвеждане на икономически ефективни промени в селскостопанските практики, тъй като селското стопанство все още е основен потребител на водни ресурси. Изграждането, модернизирането или реконструкцията на напоителната, отводнителната или двойно действаща инфраструктура ще обхваща системите от водовземането до водата до поливането ѝ в поливните участъци. Използването на съвременни технологии в поливането предлага възможност за големи икономии на вода, а наблюдението и контрола на водоразпределението и водоползването (чрез водомерни съоръжения) - за ограничаване на загубите на вода.
<p>2. Изграждане/рехабилитация/реконструкция на съоръжения за третиране на утайки от ПСОВ и доставка на необходимо оборудване, вкл. на вече изградени ПСОВ, приоритетно за подобряване качествения им показатели, с оглед последващото им използване за енергийни цели (като гориво от биомаса);</p>	ТЦ 5 и 6	ОПОС	Мерките относно утайките са необходими и във връзка с изпълнение на ангажиментите и изискванията към ДЧ за намаляване на емисиите на CO ₂ .
<p>2.1. Планиране, проектиране и изграждане на системата за мониторинг на водите, вкл. инвестиции в оборудване.</p>	ТЦ 6	ОПОС	Необходими са мерки за разширяване (оптимизиране) на мрежите за мониторинг състоянието на водите: изграждане на пунктове и станции, тяхното оборудване и закупуване на технически средства за мониторинг (за оценка на състоянието, за оценка на ефекта от мерките, за проучване на въздействия).

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
<p>2.2. Превенция/защита от наводнения:</p> <p>2.2.1. Изпълнение на инвестиционните мерки от ПУРН на басейнов принцип (напр. зелена инфраструктура, отводнителни системи, защитни съоръжения по реките, корекции на реки).</p> <p>2.2.2. Планиране, проектиране и изграждане на системи за ранно предупреждение, както и на информационни системи, вкл. за подобряване прогнозирането на риска от наводнения.</p>	ТЦ 5 и 11	<p>ОПРР – за изпълнение на 2.2.1 – за мерките от ПУРН в рамките на градските територии като част от ИПГВР, които ще са допустими за финансиране по ОПРР.</p> <p>ПРСР – за изпълнение на 2.2.1 – за мерките от ПУРН в рамките на териториите (населените места), които ще са допустими за финансиране по ПРСР, както и в територии извън границите на населените места. Мерките и бенефициентите ще са в съответствие с регламента за ЕЗФРСР.</p> <p>ОПОС – за изпълнение на 2.2.2.</p>	<p>Съгласно директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения, ДЧ трябва да изготвят оценки на риска от наводнения (до 22.12.2011 г.), карти на районите под заплаха и с риск от наводнения (до 22.12.2013 г.) и планове за управление на риска (до 22.12.2015 г.), които обхващат всички аспекти на управлението на риска от наводнение, като се съсредоточават по-специално върху предотвратяването, защитата и подготвеността. Изготвят се в момента от МОСВ (има осигурено финансиране). След изготвянето им – преглед на мерките – за преценка кои могат да се финансират от фондовете на ЕС.</p> <p>Съгласно предварителни разчети на МОСВ (дирекция Управление на водите) необходимите средства за изпълнение на дейности във връзка с риска от наводнения е 1.250 млрд. евро</p>
<p>2.3. Адаптиране на селското стопанство към измененията на климата:</p> <p>2.3.1. Проектиране и изграждане на резервоари за съхранение на дъждовна вода</p> <p>2.3.2. Недопускане замърсяване на водите с нитрати, фосфати и пестициди</p> <p>2.3.3. Създаване и въвеждане на по – добри технологии/ практики за обработване на почвите;</p> <p>2.3.4. Създаване и поддържане на буферни зони (в речните зони)</p> <p>2.3.5. Изграждане на дренажни системи, целящи трансфер (и използване) на излишна вода от райони с излишна вода към райони с траен недостиг на вода.</p>	ТЦ 5 и 6	ПРСР	<p>Необходимост: Рамкова директива за водите и Директива 91/676/ЕИО за опазване на водите от замърсяване с нитрати от селскостопански източници (нитратна директива). Мерките следва да бъдат от превантивен характер – за недопускане на замърсяване при източника и да са в съответствие с Нитратната директива. Мерките следва да са в съответствие с Програмите за действие (съгл. Нитратната директива). Селското стопанство е и важен източник на дифузно и точково замърсяване (торове, пестициди), както и причинител на хидро-морфологични изменения. Ще бъдат подпомагани дейности свързани с изграждането на дребно мащабна инфраструктура с цел съхраняването на вода от преовлажнени площи и подаването на водата за напояване на селскостопанските култури в период на засушаване. Този подход може да се използва и за съхранение и на дъждовни води от интензивните валежи в малки водоеми. Тази вода може да се използва за напояване</p>

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
			посредством системи за микронапояване.
2.4. По-ефективно използване на водите, вкл. екоиновации, нови технологии в областта на водите и методи в областта на оценките на състоянието, мониторинга и управлението, пречистването на водите.	ТЦ 1 6	ОПРР – за интервенции, в рамките на сградите, чийто ремонт и/или реконструкция ще се финансира по ОПРР. ОПИП – за интервенции, насочени към предприятията ПРСР – за интервенции в селското стопанство ОПОС – за пилотна схема за екоиновации в областта на водите	Интервенции за насърчаване намаляването на потреблението на вода в обществени (публични) и частни (многофамилни жилищни) сгради, в предприятия и в селското стопанство: водо-спестяващи уреди (вкл. паралелно с мерките за енергийна ефективност и при използване на финансови инструменти) и въвеждане на други водо-спестяващи методи: разработване и прилагане на технологии за рециклиране на води и повторната им употреба; разработване и внедряване на стандарти за използване на води в различни сектори; мерки за „култура за пестене на вода“; Мерките са в съответствие със стратегията Европа 2020 и политиката на стимулирането на иновации на основата на смарт технологии и предвиждат разработването и въвеждането на научно-приложни методи, свързани с ефективното използване и управление на водите.
2.5. Прилагане на Национална морска стратегия, програма за мониторинг на състоянието на морската околна среда и програма от мерки за постигане на добро състояние на морската околна среда.	ТЦ 1, 4, 5 и 6	ПМДР - за (еко)иновативни и други решения, намаляващи въздействието на риболова и аквакултурите върху морската околна среда. ОПОС – за други мерки в стратегическите документи за прилагане на НМС, свързани със състоянието на морската околна среда.	Инвестиции в (еко)иновативни и други решения, намаляващи въздействието на риболова и аквакултурите върху околната среда.
2.6. Изграждане на информационни системи и на системи за въвеждане на моделирането при управлението на водите, вкл. модели за прогнозиране и оценки на водните количества, за прогнозиране на наводнения и засушаване	ТЦ 6	ОПОС	Подобряването на управлението на водите и повишаване ефективността на „водната“ администрация изискват по-широко въвеждане на информационни системи и моделиращи програми, които да подобрят: - обективността на оценките при разработването на ПУРБ и ПУРН

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
			<ul style="list-style-type: none"> - събиране и систематизиране на информацията, имаща отношение към управлението на водите в база данни - доразвиването на съществуващи информационни системи и осъществяване на връзки между тях - издаването на разрешителни по ЗВ - цялостно да подпомагат процеса на формиране и взимане на решение.
3. Необходими интервенции за по-добро управлението на <u>отпадъците</u>, съобразно йерархията за управлението им и с оглед постигане на по-висока ефективност на този ресурс			
<p>3.1. Разширяване/подновяване на системите за събиране на битови отпадъци, като приоритет са общинските системи за разделно събиране на биоразградими отпадъци.</p> <p>3.2. Изграждане на центрове за подготовка за повторна употреба;</p> <p>3.3. Изграждане на инсталации за предварително третиране (сортиране, сепариране) на битови отпадъци, вкл. подобрения на изградени площадки за безвъзмездно предаване на разделно събрани битови отпадъци от домакинствата;</p> <p>3.4. Изграждане на анаеробни и/или компостиращи инсталации за биоразградими отпадъци и на анаеробни и/или компостиращи инсталации за зелени отпадъци.</p> <p>3.5. Изграждане на инсталации за предварително третиране (сортиране, сепариране) на опасни отпадъци от потока битови отпадъци (само на площадките, на които са разположени инсталации за предварително третиране или</p>	ТЦ 1, 6 и 5	ОПОС	<p>Във връзка с изпълнение на законодателни изисквания е необходимо правилно и ефективно функциониране на системите за управление на битовите отпадъци, както и предприемане на мерки за повишаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци.</p> <p>Мерките са с оглед на предприетите през м. април 2012 г. процедура за нарушение срещу България по чл. 258 от ДФЕС (към настоящия момент на етап мотивирано становище) във връзка с неизпълнение на изискванията на Директива 1999/31/ЕО.</p> <p>Сепариращите инсталации за битови отпадъци са предвидени за изграждане в регионите с годишни количества на образуваните отпадъци над 30,000 тона.</p> <p>Компостиращи инсталации за биоразградими отпадъци са предвидени за изграждане в регионите с годишни количества на образуваните отпадъци над 25,000 тона.</p>

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
<p>на площадките за безвъзмездно предаване на разделно събрани отпадъци от домакинствата).</p> <p>3.6. Изграждане на други инсталации за оползотворяване и/или обезвреждане на битови отпадъци.</p> <p>3.7. Изграждане на инсталации за оползотворяване на биогаза в регионални депа за битови отпадъци и в стари общински депа за неопасни отпадъци, чрез производство на електрическа енергия или чрез улавяне и изгаряне.</p> <p>3.8. Изграждане на съпътстваща инфраструктура към инсталациите (напр. електроснабдяване, път, водоснабдяване), която обслужва само изгражданите обекти.</p> <p>3.9. Поетапно закриване и рекултивация на общински депа за неопасни отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания.</p>			
<p>3.10. Подобряване управлението на строителни, опасни и други специфични потоци отпадъци:</p> <p>3.10.1. инсталации/ съоръжения за оползотворяване/ обезвреждане на строителни или опасни отпадъци</p> <p>3.10.2. инсталации/ съоръжения за оползотворяване/ обезвреждане на отпадъци от опаковки (хартия, пластмаса, картон, стъкло), ИУМПС, НУБА, ИУЕЕО, пневматични гуми, отработени масла</p> <p>3.10.3. отпадъците като ресурс: по - ефективно управление на отпадъците, вкл.</p>	ТЦ 6	ОПИП - (чрез финансови инструменти (инженеринг) Специфичните параметри ще бъдат определени в процеса на програмиране на ОПИП.	Във връзка с изпълнение на законодателни изисквания е необходимо правилно и ефективно функциониране на системите за управление на тези потоци отпадъци, Необходимо е изграждане на инсталации за опасни отпадъци, особено за МСП, които не могат да си позволят самостоятелно изграждане на инсталации за третиране на опасни отпадъци и/или да изнасят генерираните количества такива отпадъци. Необходимо е и предприемане на мерки за повишаване на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъци.

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
опаковки (ресурсна ефективност на отпадъците)			
<p>3.11. Подобряване управлението на отпадъците от селското стопанство (земеделските стопанства):</p> <p>3.11.1. оборски тор - подобряване на управлението и оползотворяването, вкл. и по - ефективното му използване;</p> <p>3.11.2. дървесни и растителни отпадъци - подобряване на управлението и оползотворяването, вкл. и по - ефективното им използване;</p> <p>3.11.3. Екологосъобразно обезвреждане на негодни за употреба пестициди и други препарати за растителна защита</p>	ТЦ 5 и 6	ПРСР	Във връзка с изпълнение на законодателни изисквания. Част от интервенциите ще подпомагат и недопускане замърсяване на водите в земеделските стопанства с нитрати, фосфати и пестициди.
3.12. Предотвратяване и намаляване образуването на отпадъците	ТЦ 6	<p>ОПИП - интервенции, насочени към фирми. Специфичните параметри ще бъдат определени в процеса на програмиране на ОПИП.</p> <p>ОПОС - за интервенции, насочени към публични органи и населението, за пилотна схема за екоинновации в областта на отпадъците.</p>	Във връзка с изпълнение на законодателни изисквания. Интервенциите за предотвратяване ще са съгласно Национален план за предотвратяване образуването на отпадъци (предстои изготвяне и одобрение).
4. Необходими интервенции за действия по климата: енергийната ефективност и ВЕИ			
<p>4.1. Повишаване на енергийната ефективност и смяна на горивната база в:</p> <p>4.1.1. публични сгради (държавни и общински).</p> <p>4.1.2. многофамилни жилищни сгради.</p> <p>4.1.3. здравни и социални заведения (търговски</p>	ТЦ 4	<p>ОПРР - за 4.1.1, 4.1.2 и 4.1.3</p> <p>ОПИП - за 4.1.4; Специфичните параметри ще бъдат определени в процеса на програмиране на ОПИП.</p>	Интервенции в областта на енергийната ефективност (ЕЕ) в публични, жилищни гради, здравни и социални заведения – търговски дружества са необходими и с оглед подобряване на енерго - спестяването и за принос за постигане на целта на Стратегия „Европа 2020“ за 20% икономия на първична енергия до 2020 г.

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
дружества) 4.1.4. производства - предприятия (търговски дружества)			От изпълнението на интервенции за ЕЕ в търговски дружества (топлофикационни дружества) вкл. модернизация на съоръжения/ оборудване за намаляване на емисиите на CO ₂ зависи и постигането на целите на страната до 2020 г., поети в рамките на пакета „Климат – Енергетика”. Подобряването на качеството на въздуха в градовете (от гл. т. на замърсители) е основно предизвикателство. Анализът на изготвените от общините общински програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на установените норми по чл.27 от ЗЧАВ показва преобладаващо влияние на битовото отопление с твърди горива и транспорта (вж. също 5.1 по – долу).
4.2. Интервенции за изпълнение на Директива 2010/75/ЕО за емисиите от промишлеността	ТЦ 4	ПРСР – за предприятия в обхвата на директивата, които са от сектор селско стопанство. ОПИП – за останалите предприятия в обхвата на директивата.	Необходими за намаляване на емисиите от промишлеността и като резултат – подобряване качеството на околната среда (вкл. емисиите на серен диоксид, азотни оксиди и прах от ГГИ за подобряване качеството на въздуха). Замърсяването с прахови частици е много сериозен проблем, характеризиращ се с традиционно високи нива за територията на цялата страна (вж. също 5.1 по – долу)
4.3. ВЕИ	ТЦ 4	ПРСР – за мерки, свързани с широк спектър източници за получаване на възобновяема енергия, в т.ч. биомаса ОПРР – за мерки, свързани с геотермална вода в рамките на градските територии като част от ИПГВР, които ще са допустими за финансиране по ОПРР, когато е заложено в обследването за енергийна ефективност.	Мерките ще са за обслужване на земеделски стопанства, предприятия от ХВП и МСП в селските райони.
5. Необходими интервенции за действия по климата: подобряване качеството на въздуха и намаляване емисиите на парникови газове			
5.1. Изпълнение на мерки за подобряване на	ТЦ 5 и 7	ОПРР – за 5.1.1 и 5.1.2. Интервенциите се отнасят основно до устойчив и интегриран	Необходимо е подобряване на качеството на въздуха в градовете (от гл. т. на замърсители). Замърсяването с

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОП)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
<p>качеството на атмосферния въздух:</p> <p>5.1.1. Подновяване и разширяване на системите за устойчив градски транспорт</p> <p>5.1.2. Други мерки, съгласно общинските програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на установените норми</p> <p>5.1.3. Развитие на железопътната система (железопътната TEN-T мрежа)</p>		<p>градски транспорт, отговарящ на европейската нормативна уредба за вредни емисии от двигателите и използване на алтернативни ЕИ в градския транспорт. (транспортни средства които не емитират или емитират по-малки количества прахови частици и намаляват консумацията на енергия), като те са комбинирани с други мерки от общинските програми (напр. създаване на подходящи модели за регулиране на трафика в населените места, където е подходящо);</p> <p>ОПТТИ – за 5.1.3. (и мерките, свързани с метрото в София, ако решението е да се финансира от ОПТТИ).</p>	<p>прахови частици е сериозен проблем - с традиционно високи нива за територията на цялата страна. През 2010 г. срещу България бе открита процедура за нарушение по чл. 258 от ДФЕС за нарушаване нормите на фини прахови частици в 29 общини в страната, като през м. януари 2013 г. Европейската комисия разшири времевия обхват на нарушението за периода 2007 – 2011 г. Въпреки мерките, предприемани до момента, не се наблюдава тенденция за намаляването им. Анализът на общинските програми за намаляване нивата на замърсителите и за достигане на установените норми по чл.27 от ЗЧАВ показва преобладаващо влияние на битовото отопление с твърди горива и транспорта. Характерният регионален фон на ФПЧ₁₀, също има значителен принос към наднормените концентрации на този замърсител.</p>
<p>5.2. Система за мониторинг на въздуха, вкл. инвестиции в оборудване.</p>	ТЦ 6	ОПОС	Необходими за изпълнение на законодателни ангажиментите и изисквания.
<p>5.3. Система за инвентаризация на емисии на парникови газове, в т. ч. проучвания за установяване на специфични за страната емисионни фактори и показатели</p>	ТЦ 5	ОПОС	Изискване на РКОНИК и Протокола от Киото
<p>5.4. Газифициране на обекти, финансирани по ОПРР, когато е заложено в обсъждането за енергийна ефективност.</p>	ТЦ 5	<p>ОПРР – газифициране на обекти, финансирани от ОПРР, когато е заложено в обсъждането за енергийна ефективност;</p> <p>ОПИП, ПРСР - във всяка от тези оперативни програми, съгласно решението за обхвата им.</p>	Необходими за изпълнение на ангажиментите и изискванията към ДЧ за подобряване качеството на въздуха.
<p>5.5. Реконструиране и модернизиране на пътната и улична мрежа, както и тротоарните настилки на територията на населените места; изграждане на велоалеи.</p>	ТЦ 6	<p>ОПРР – в рамките на ИПГВР, само в рамките на строителните граници на града и в определените зони за въздействие.</p> <p>ПРСР - във всяка от тези оперативни</p>	Необходими за изпълнение на ангажиментите и изискванията към ДЧ за подобряване качеството на въздуха.

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
		програми, съгласно решението за обхвата им.	
5.6. Изграждане на съоръжения за оползотворяване на отделения биогаз (ПСОВ, депа)	ТЦ 5	ОПОС	Изискване съгласно Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО. Необходими и за изпълнение на ангажиментите и изискванията към ДЧ за намаляване на емисиите на CO ₂ .
6. Необходими интервенции за опазване и възстановяване на биологичното разнообразие, включително мрежата НАТУРА 2000.			
6.1. Проучвания и картиране на разпространението и състоянието и опазване на видове и местообитания в защитени зони от НАТУРА 2000 в акваторията на Черно море.	ТЦ 6	ОПОС	Необходими за осигуряване на проучвания и анализи за определяне на бъдещите национални стратегии и програми, вкл. теренни проучвания: създаване на пълна информационна база данни за ЗЗ, вкл. национални оценки на разпространение на видовете и местообитанията и референтни стойности за тяхното благоприятно природозащитно състояние на национално, биогеографско и локално ниво. В момента се извършва картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове на територията на ЗЗ в страната по Директива 92/43/ЕИО (директива за местообитанията) – това е основата за опазване, мониторинг и устойчиво използване на природните дадености в страната.
6.2. Разработване на: 6.2.1. ПУЗЗ с предмет на опазване типове местообитания и местообитания за видове 6.2.2. ПУЗЗ с предмет на опазване птици	ТЦ 6	ОПОС	Директива 92/43/ЕИО, чл. 6, т.1 за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. ДЧ определят необходимите консервационни мерки, които при необходимост включват подходящи ПУ и подходящи мерки от правно, административно и договорно естество, които да отговарят на екологичните изисквания на типовете естествени местообитания от приложение I и видовете от приложение II, срещани се в тези райони. Директива 2009/147/ЕО, чл.3, т.2, б и чл. 10. ДЧ се насърчават да предприемат и дейности за опазване, управление и ползване на птиците.

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
6.3. Система за мониторинг на биоразнообразието, вкл. инвестиции в оборудване.	ТЦ 6	ОПОС	Директива 92/43/ЕИО за местообитанията и видовете поставя задължителни изисквания за ДЧ за (1) мониторинг на природозащитното състояние на местообитанията и видове (съгласно чл. 11) и (2) за докладване на резултатите от него (съгласно чл. 17)
6.4. Изпълнение на мерки от Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (PAF)	ТЦ 6	ОПОС и ПРСР/ПМДР	<p>За постигане на целите в Стратегията на ЕС за биоразнообразието към 2020 г. (основно цел 1) трябва да се изпълняват възстановителни, поддържащи и инфраструктурни дейности в защитени зони от Натура 2000 (съгласно ПУЗЗ).</p> <p>Мерките (вкл. инвестиционни и закупуване на оборудване) могат да бъдат:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за управлението на 33 и за постигането на благоприятен консервационен статус на местообитанията и видовете в тях. - за устойчивото ползване на ресурсите в 33 (ПРСР) <p>Мерките могат да включват и изграждане на „зелена инфраструктура“, с оглед поддържане и подобряване състоянието на екосистемите и предлаганите от тях услуги.</p>
6.5. Мониторинг, оценка и осъвременяване на Националната приоритетна рамка за действие по Натура 2000 (PAF)	ТЦ 6	ОПОС	В изпълнение на чл. 8 от Директива 92/43/ЕИО
6.6. Разработване/ актуализация на ПУЗТ и изпълнение на мерки, заложи в тях;	ТЦ 6	ОПОС	<p>Закон за защитените територии, чл. 50 и чл. 55</p> <p>За ЗТ се разработват ПУ; директорите на регионалните органи на МОСВ в защитените територии в своите райони: т.3 прилагат ПУЗТ; т.4 възлагат изпълнението на поддържащи, направляващи, регулиращи или възстановителни дейности, туристически дейности в ЗТ; т.11 организират функционирането на посетителски</p>

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
			центрове.
6.7. Мерки за подпомагане на заетостта за населението в зоните от НАТУРА 2000, вкл. подпомагане на работодателите в тези зони, чрез (поне частично) заплащане на разходите за заплати, социални осигуровки и т.н. в рамките на финансовия пакет за КП за периода 2014 -2020 г	ТЦ 6	<p>ОПРЧР – за подпомагане на заетостта за населението в зоните от НАТУРА 2000, вкл. подпомагане на работодателите в тези зони. Мерките ще са за придобиване и повишаване квалификацията на заетите и безработните с оглед по-добрата реализация на пазара на труда, осигуряване на нови работни места и запазване на съществуващите; обучения на ново-стартирала компании за справяне с предизвикателствата на настъпващите промени; подкрепа за предприятия, желаещи да адаптират производствения си процес, въвеждайки „зелени“ технологии; обучения за придобиване на нови знания и умения на предприемачи и заети лица в предприятия, въвеждащи и/или прилагащи „зелени“ технологии; адаптиране на познанията, уменията и квалификацията на работната сила към променливите условия, както и подкрепа за разкриването на „зелени“ работни места и придобиване на нови умения за заемането им в съответствие с новите тенденции в областта на опазването на околната среда; кампании за повишаване на обществената осведоменост в сферата на интегриране на политиките за околна среда.</p> <p>ПРСР – Плащания по Натура 2000 и Рамкова директива за водите.</p>	<p>Усилията за запазване и защита на зоните от мрежата НАТУРА 2000 следва да бъдат съпътствани от предвидени за финансиране мерки в други сектори/ политики, които са насочени към повишаване подкрепата на населението, живеещо в тези зони, за самата мрежа Натура 2000, както и такива, насочени към подобряване на неговия статус.</p> <p>Мерките следва да бъдат координирани, програмирани и изпълнявани паралелно в рамките на различните финансови пера от МФР за 2014 -2020 г. (напр. с фондовете за ОСП), за да се подобрят условията на населението в рамките на Натура 2000 и за да се създадат условия за устойчивост на мерките по възстановяване на местообитанията.</p>
6.8. Изпълнение на мерки от Национална комуникационна стратегия за НАТУРА 2000	ТЦ 6	ОПОС	Директива 92/43/ЕИО, чл. 22 насърчава образователните мерки и разпространява общата информация за необходимостта от защита на дивите растителни и животински видове и запазване на природните им местообитания.

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОП)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
			Националната комуникационна стратегия съдържа и мерки за повишаване информираността на общините и населението за мрежата НАТУРА 2000.
6.9. Изпълнение на мерки от Националната стратегия за инвазивните чужди видове	ТЦ 6	ОПОС	За постигане на целите в Стратегията на ЕС за биоразнообразието към 2020 г във връзка с инвазивните чужди видове.
6.10. Изграждане на информационна система за генетичните ресурси и традиционни знания за тях	ТЦ 6	ОПОС	За постигане на ангажиментите по Протокола от Нагоя за изграждане на информационна система за обмен на информацията относно генетичните ресурси
7. Необходими интервенции за укрепване на капацитет и за техническа помощ			
7.1. Мерки за изпълнение на ОПОС (планиране и подготовка на инвестиционни проекти, за осигуряване и подобряване на капацитета на структурите, изпълняващи ОП, вкл. бенефициентите)	ТЦ 6 и 11	ОПОС	Необходими за подобряване на административния капацитет и за подобряване на условията за реализация на оперативната програма.
7.2. Мерки за популяризиране на ОП.	ТЦ 6 и 11	ОПОС <i>Алтернативно</i> – ОП за техническа помощ и/или за административен капацитет (според решението за наличието и обхвата на бъдеща(и) ОП).	Необходими за подобряване на административния капацитет и за подобряване на условията за реализация на оперативната програма.
7.3. Мерки за разработка и прилагане на секторни стратегически документи (стратегии, планове, програми, методологии, др.) за планиране на политиката в сектор „околна среда”, вкл. и за дейности по климата	ТЦ 6 и 11	ОПОС, ОПТТИ, ПРСР и др. - във всяка от тези ОП по компетентност, според документите необходими за разработване. <i>Алтернативно</i> – ОП за техническа помощ и/или за административен капацитет (според решението за наличието и обхвата на бъдеща(и) ОП).	Необходими поради влизане в действие на нови законодателни изисквания на ЕС или промяна на съществуващи, както и поради необходимост от постигане на цели и изпълнение на приоритети/дейности за реализация на различни политики в сектор околна среда (води, въздух, отпадъци, шум, биоразнообразие, почви, др.) и на политиката по изменението на климата.

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
7.4. Разработване и реализиране на планове за инвестиране в умения, стажантските схеми и комуникацията относно най-добрите практики за ефективност на ресурсите в отраслите, които могат да имат най – голяма добавена стойност за ресурсната ефективност.	ТЦ 6	ОПРЧР - обучения на МСП и на ново-стартирани компании, както и на такива които, желаят да адаптират производствения си процес, въвеждайки „зелени“ технологии; обучения за придобиване на нови знания и умения на предприемачи и заети лица в предприятия, въвеждащи и/или прилагащи „зелени“ технологии; адаптиране на познанията, уменията и квалификацията на работната сила към променливите условия,	Пътна карта за ресурсна ефективност: необходими са специфични политики за стимулиране на МСП (които съставляват мнозинството от строителните дружества) да придобият знания в областта на ефективните по отношение на ресурсите, методите и практиките в строителство и да инвестират в тях.
7.5. Изпълнение на институционални мерки за укрепване на административния капацитет във връзка с осигуряване на превенция на риска от наводнения.	ТЦ 5 и 11	ОПОС	Съгласно директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения, ДЧ трябва да изготвят оценки на риска от наводнения, карти на районите под заплаха и с риск от наводнения и планове за управление на риска (до 2015 г.), които обхващат всички аспекти на управлението на риска от наводнение, като се съсредоточават по-специално върху предотвратяването, защитата и подготвеността. Изготвят се в момента от МОСВ (има осигурено финансиране). След изготвянето им – преглед на мерките – за преценка кои могат да се финансират от фондовете на ЕС.
7.6. Разработване на нови стратегически/ програмни документи, на съответните прилагащи документи (ръководства, методически указания и др.) относно: 7.6.1. Актуализация на ПУРБ (трети планове ПУРБ, които се разработват в периода 2016-2021 г. и се отнасят за периода 2022 – 2027 г.) 7.6.2. Актуализация на ПУРН (втори ПУРН) 7.6.3. За прилагане на Национална Морска	ТЦ 6	ОПОС	В съответствие с Директива 2000/60/ЕО ПУРБ се преразглеждат и актуализират на всеки шест години. Актуализацията изисква събиране и оценка на допълнителна информация, нови условия на средата (поради развитието), доразработване на методите и системите за мониторинг и оценка на състоянието, прилагане на програмата от мерки и оценка на необходимостта от нови мерки за постигане на целите за добро състояние на водите, интегриране на нови изисквания (напр. Директива 2008/105/ЕО за приоритетните вещества), политиките по изменение на климата, по засушаването и недостига на вода, изискванията, произтичащи от законодателните

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
Стратегия, свързани със състоянието на морската околна среда.			<p>изисквания за Натура 2000 и др.</p> <p>ПУРН се актуализират на всеки 6 г. (т.е. вторите ПУРН ще се актуализират в периода 2016-22.12.2021 г. и ще се отнасят за периода 2022-2027 г.) като следват всички етапи на директивата:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Преразглеждане и актуализиране на предварителната оценка на риска от наводнения – до 22.12.2018 г. - Преразглеждане и актуализиране на Картите на районите под заплаха от наводнения и картите на районите с риск от наводнения – до 22.12.2019 г. - Преразглеждане и актуализиране на целите, програмата от мерки и плана за управление на риска от наводнение – до 22.12.2021 г. <p>Необходимо е напр. разработване на (1) обща стратегия за прилагане 3 директиви (Рамковата директива за водите (РДВ), Директива за наводненията и Рамковата директива за морската стратегия). Освен това е необходима и обща стратегия за съвместното прилагане на РДВ, Директивата за местообитанията и Директивата за птиците.</p> <p>В Национална стратегия за водния сектор са заложили 4 под-секторни стратегии (някои се разработват вече): ВиК, защита от вредното въздействие на водите, хидромелиорации, хидроенергетика.</p>
7.7. Разработване и изпълнение на информационни и комуникационни мерки относно УО, вкл. мерки за обучение и информиране на населението, бизнеса и учебните заведения.	ТЦ 6	ОПОС	Във връзка с изпълнение на законодателни изисквания.
7.8. Разработване и изпълнение на специфични мерки за подкрепа за „зелен“ растеж в рамките на приоритетните оси по ОПРЧР:	ТЦ 8, 9 и 10	ОПРЧР	Във връзка с изпълнение на целите на ПОС и ПИК, новата ОПРЧР ще допринесе за интегриране изискванията за опазване на околната среда,

<u>Интервенции - описание</u>	<u>ТЦ (по чл. 9 от проекта на ОР)</u>	<u>Разпределение на интервенциите в бъдещите ОП</u>	<u>Допълнителна информация</u>
			<p>ресурсната ефективност, смекчаване изменението на климата и адаптацията към него, устойчивост на природни бедствия, както и превенция и управление на риска на хоризонтално ниво при подбор и изпълнение на проекти по ОП РЧР.</p> <p>Мерките ще са за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - придобиване, подобряване и адаптиране на познанията и уменията на работната сила в съответствие с новите изисквания и възможности на ПОС и ПИК; - подкрепа за разкриване на „зелени“ работно места и придобиване на нови умения за заемането им в съответствие с новите тенденции в областта на ПОС и ПИК (ресурсна ефективност, смекчаване последиците от изменението на климата и адаптацията към него, устойчивост към природните бедствия, както и превенция и управление на риска); - стимули за работодатели при въвеждане на иновативни, по-производителни и „по-зелени“ модели за организация на труда в предприятия; - подкрепа за предприятия, желаещи да адаптират производството, въвеждайки „зелени“ технологии; - подкрепа за безработни, желаещи да стартират бизнес в сферата на опазване на ОС („зелено“ предприемачество). - насърчаване на обмен на информация и опит, взаимно обучение, изграждане на капацитет и разпространение на постигнати резултати, в т.ч. в областта на човешките ресурси за по-лесен преход към „зелена“ икономика и отчитайки изискванията , наложени от прехода към икономика, която е нисковъглеродна, устойчива на изменение на климата, екологично устойчива и използваща ефективно ресурсите

VII. Приложение II – Текст на Приложение I към Директива 2003/87/ЕО (текст съгласно Директива 2009/29/ЕО за изменение на Директива 2003/87/ЕО с оглед подобряване и разширяване на схемата за търговия с квоти за емисии на парникови газове на Общността)

ПРИЛОЖЕНИЕ I

КАТЕГОРИИ ДЕЙНОСТИ, ЗА КОИТО СЕ ПРИЛАГА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА

1. Инсталациите или частите от инсталации, които се използват за изследване, разработване и изпитване на нови продукти и процеси, и инсталации, които използват изключително биомаса, не влизат в приложното поле на настоящата директива.
2. Праговите стойности, посочени по-долу, обикновено се отнасят до производствени мощности или продукция. Когато няколко дейности, попадащи в една и съща категория, се извършват в една и съща инсталация, мощностите на тези дейности се сумират.
3. Когато се изчислява общата номинална топлинна мощност на инсталация, за да се вземе решение дали да бъде включена в схемата на Общността, се сумират номиналните топлинни мощности на всички технически съоръжения, които са част от нея и в които горивата се изгарят в инсталацията. Тези съоръжения биха могли да включват всички видове парни котли, факелни тръби, турбини, нагреватели, топлинни, инсинератори, пещи за калциниране, пещи за изпичане, пещи, сушилни, двигатели, горивни клетки, съоръжения за циклично химическо изгаряне, запалителни устройства и термични или каталитични съоръжения за доизгаряне. Съоръжения с обща номинална топлинна мощност под 3 MW и съоръжения, които използват изключително биомаса, не се вземат предвид за целите на настоящото изчисление. "Съоръжения, които използват изключително биомаса" включват съоръжения, които използват ископаеми горива само при пускане или спиране на съоръжението.
4. Ако дадено съоръжение служи за дейност, за която праговата стойност не е изразена като обща номинална топлинна мощност, праговата стойност на тази дейност има предимство при вземането на решение за включването в схемата на Общността.
5. Когато се установи, че в дадена инсталация е превишена праговата стойност на мощността на която и да е дейност по настоящото приложение, всички съоръжения, в които се изгарят горива, различни от съоръженията за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци, се включват в разрешителното за емисии на парникови газове.
6. От 1 януари 2012 г. се включват всички полети, които пристигат на или заминават от летище, разположено на територията на държава-членка, за която се прилага Договорът.

Дейности	Парникови газове
Изгаряне на горива в инсталации с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW (с изключение на изгарянето в инсталации за изгаряне на опасни или твърди битови отпадъци)	Въглероден диоксид
Рафиниране на минерални масла	Въглероден диоксид
Производство на кокс	Въглероден диоксид

Дейности	Парникови газове
Пържене и агломерация, включително гранулиране, на метална руда (включително сулфидна руда)	Въглероден диоксид
Производство на чугун или стомана (първично или вторично стапяне), включително непрекъснато леене с капацитет, превишаващ 2,5 тона за час	Въглероден диоксид
Производство или преработка на черни метали (включително феросплави) в случай на използване на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW. Преработката включва, inter alia, прокатни станове, междинни подгреватели, пещи за отвръщане, ковашки цехове, леярни, цехове за нанасяне на покритие и байцване	Въглероден диоксид
Производство на първичен алуминий	Въглероден диоксид и перфлуоровъглероди
Производство на вторичен алуминий при използването на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW	Въглероден диоксид
Производство или преработка на цветни метали, включително производство на сплави, рафиниране, леене и др., в случай на използване на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност (включително горива, използвани като редуциращи агенти), превишаваща 20 MW	Въглероден диоксид
Производство на циментен клинкер в ротационни пещи с производствен капацитет над 500 тона дневно или в други пещи с производствен капацитет над 50 тона дневно	Въглероден диоксид
Производство на варовик или калциниране на доломит и магнезит в ротационни пещи за изпичане или в други пещи с производствен капацитет над 50 тона дневно	Въглероден диоксид
Производство на стъкло, включително стъклени влакна, с топилен капацитет над 20 тона дневно	Въглероден диоксид
Изработване на керамични продукти чрез изпичане, по-конкретно покривни керемиди, тухли, огнеупорни тухли, плочи, каменинови или порцеланови изделия, с производствен капацитет над 75 тона дневно	Въглероден диоксид
Производство на изолационни материали от минерална вата с използване на стъкло, камък или шлага, с капацитет на топене над 20 тона дневно	Въглероден диоксид
Сушене или калциниране на гипс или производство на гипсови плоскости и други продукти от гипс, в случай на използване на горивни съоръжения с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW	Въглероден диоксид
Производство на целулозен пулп от дървесина или сходни влакнести материали	Въглероден диоксид
Производство на хартия или картон с производствен капацитет над 20 тона дневно	Въглероден диоксид
Производство на сажди с карбонизиране на органични вещества, като масла, катран, остатъци от крекинг и дестилация, в случай на използване на съоръжения с обща номинална топлинна мощност, превишаваща 20 MW	Въглероден диоксид
Производство на азотна киселина	Въглероден диоксид и азотен оксид
Производство на адипинова киселина	Въглероден диоксид и азотен оксид
Производство на глиоксалова и глиоксилова киселина	Въглероден диоксид и азотен оксид
Производство на амоняк	Въглероден диоксид
Производство на органични химически вещества в насипно или наливно	Въглероден диоксид

Дейности	Парникови газове
<p>състояние чрез крекинг, реформинг, частично или пълно окисляване или чрез подобни процеси, с производствен капацитет, превишаващ 100 тона дневно</p> <p>Производство на водород (H₂) и синтетичен газ чрез реформинг или частично окисляване, с производствен капацитет, превишаващ 25 тона дневно</p> <p>Производство на калцинирана сода (Na₂CO₃) и на натриев бикарбонат (NaHCO₃)</p> <p>Улавяне на парникови газове от инсталации, попадащи в приложното поле на настоящата директива, с цел пренос и съхранение в геоложки формации на места за съхранение, за които е издадено разрешение за това в съответствие с Директива 2009/31/ЕО</p> <p>Пренос на парникови газове чрез тръбопроводи с цел съхранение в геоложки формации на места за съхранение, за които е издадено разрешение за това в съответствие с Директива 2009/31/ЕО</p> <p>Съхранение на парникови газове в геоложки формации на места за съхранение, за които е издадено разрешение за това в съответствие с Директива 2009/31/ЕО</p>	<p>Въглероден диоксид</p> <p>Въглероден диоксид</p> <p>Въглероден диоксид</p> <p>Въглероден диоксид</p> <p>Въглероден диоксид</p>
<p><u>Въздухоплаване</u></p> <p>Полети, които заминават от или пристигат на летище, разположено на територията на държава-членка, за която се прилага Договорът. Тази дейност не включва:</p> <p>а) полети, извършвани единствено за транспортиране по официален повод на управляващ монарх и най-близките му роднини, на държавни ръководители, правителствени ръководители и министри на държави, които не са държави-членки, когато това е подкрепено от съответното указание за характера на полета в летателния план;</p> <p>б) военни полети, извършвани от военни въздухоплавателни средства, и полети на митническите и полицейските служби;</p> <p>в) полети, свързани с издирвателни и спасителни операции, полети с противопожарна цел, хуманитарни полети и полети за оказване на спешна медицинска помощ, които са разрешени от съответния компетентен орган;</p> <p>г) всички полети, извършвани изключително по правилата за визуални полети, както са определени в приложение 2 към Чикагската конвенция;</p> <p>д) полети, завършващи на летището, от което е излязло въздухоплавателното средство, и по време на които не са извършвани междинни кацания;</p> <p>е) тренировъчни полети, проведени изключително с цел получаване на свидетелство или на клас, когато става въпрос за летателен екипаж, когато това е подкрепено от съответната забележка в летателния план, при условие че полетът не служи за превоз на пътници и/или товари или за позициониране или превоз на въздухоплавателното средство;</p> <p>ж) полети, извършвани изключително с цел провеждане на научни изследвания или проверка, изпитване или издаване на свидетелство за въздухоплавателното средство или оборудване, независимо дали е предназначено за летене или за наземна работа;</p> <p>з) полети, извършвани от въздухоплавателни средства с удостоверено максимално тегло при излитане, по-малко от 5700 кг;</p> <p>и) полети, извършвани в рамките на задължения за предоставяне на обществени услуги, наложени в съответствие с Регламент (ЕИО) № 2408/92, по маршрути в най-отдалечените региони, определени в член 299, параграф 2 от Договора, или по маршрути, при които предложеният капацитет не</p>	<p>Въглероден диоксид</p>

Дейности	Парникови газове
<p>надвишава 30000 места на година;</p> <p>ий)полети, които, с изключение на посочените в настоящата буква, биха попаднали в тази дейност и които се извършват от оператори на търговски транспортни полети, които извършват</p> <ul style="list-style-type: none"> • или:по-малко от 243 полета за период от три последователни четиримесечия, • или полети с общи годишни емисии под 10000 тона на година. <p>Полетите, извършвани единствено за превозване по официален повод на управляващ монарх и най-близките му роднини, на държавни ръководители, правителствени ръководители и министри на държави-членки, не могат да бъдат изключени по настоящата буква."</p>	

VIII. Приложение III – Законодателни ангажименти относно ПОС и ПИК, с необходимост от финансиране през 2014 – 2020 г. и срокове за тяхното изпълнение

1. Сектор „Води“

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 2000/60/ЕО за установяване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за водите	Чл.4 Постигане на добро състояние на повърхностните, подземните води и зоните за защита на водите до 22.12.2021 г. с изключение на случаите обосновани в съответствие с чл.4 пар.4, 5, 6 и 7.	22.12.2021 г.
	Чл.5 Актуализиране на характеристиките на района на речния басейн, преглед на натоварването и въздействието на човешките дейности и икономически анализ на водоползването.	22.12.2019 г.
	Чл.8 Оценка на ефективността и актуализация на програмите за мониторинг на водите в съответствие с Директива 2000/60/ЕО.	22.12.2019 г.
	Чл.9 Определяне на възстановяването на разходите за водни услуги, вкл. ресурсните и екологичните разходи, отчитайки икономическия анализ съгласно Приложение III на директивата и особено в съответствие с принципа „замърсителят плаща“ (актуализация).	22.12.2019 г.
	Чл.11 Разработване на програма от мерки въз основа на анализите по чл.5, целите по чл.4 в съответствие с Приложение VI на директивата. Изпълнението на всички мерки от предходния план трябва да е започнало до 22.12.2018 г. Разработване на Програмата от мерки в Третия План (оценка на ефективността на мерките и актуализация на програмата).	22.12.2020 г. 22.12.2018 г. 22.12.2021 г
	Чл.13 Разработване на ПУРБ в съответствие с Приложение VII на директивата (актуализация на ПУРБ (разработване на третите ПУРБ)). Изисква се трансгранична координация за разработване на съответните ПУРБ в международния речен басейн.	22.12.2021 г. 22.12.2021 г.
	Чл.14 Информация за обществеността и консултации относно: - график и работна програма за изработването на плана; - преглед на значими проблеми в областта на управление на водите; - проект на плана за управление на речните басейни	22.12.2018 г. 22.12.2019 г. 22.12.2020 г.
	Чл.15 Докладване за третите ПУРБ	22.03.2022 г.

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 91/271/ЕИО относно пречистването на отпадъчните води	<p>1. изграждане на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции за агломерациите от 2000 до 10 000 е. ж.</p> <p>2. изграждане на канализационни мрежи и селищни пречиствателни станции за отпадъчни води за агломерациите с над 10 000 е. ж</p>	<p>1.12.2014 г. и съгласно предвижданията в ПУРБ по разработван от ЕК механизъм за новите ДЧ (EU 12)</p> <p>По т.2 - дерогацията за България е 31.12.2014 г.</p>
Директива 2008/105/ЕО за определяне на СКОС в областта на политиката за водите (дъщерна директива на директива 2000/60/ЕО)	<p>Чл.1.</p> <p>Прилагане на СКОС за постигане на добро химично състояние за повърхностните води и в съответствие с разпоредбите и целите на чл.4 от директива 2000/60/ЕО (осигуряване на методики и технически възможности за извършване на мониторинг на СКОС в повърхностните води).</p>	2015 г.
	<p>Чл.4</p> <p>ДЧ могат да определят зони за смесване, прилежащи към точките на заустване, в които концентрациите на едно или повече от веществата, изброени в Приложение I, част А от Директивата, могат да превишават съответните СКОС (Осигуряване на подходи и методология за определяне на зони за смесване и включването им във вторите ПУРБ)</p> <p>В първите ПУРБ не са създавани такива зони. За да се определят ДЧ трябва да се приемат подходи и методологии и мерките за намаляване на тези зони. За следващия програмен период, първо трябва да се финансират подходи и методологии, които до момента не са изготвяни.</p> <p>Чл. 5</p> <p>Инвентаризация на емисиите, заустванията и загубите. ДЧ изготвят и актуализират инвентаризацията си (актуализираната инвентаризация е необходима за вторите ПУРБ.)</p>	<p>22.12.2013 г. за изготвяне на първата инвентаризация – при приемане на изменение на ОПОС, дейността ще е допустима през настоящия програмен период</p>
Директива 2007/60/ЕО относно оценката и управлението на риска от наводнения	<p>Чл. 14, параграф 1</p> <p>Преразглеждане и актуализиране на предварителната оценка на риска от наводнения или на оценката на решенията по чл.13, параграф 1.</p>	22.12.2018 г.
	<p>Чл. 14, параграф 2</p> <p>Преразглеждане и актуализиране на картите на районите под заплаха от наводнения и картите на районите с риск от наводнения.</p>	22.12.2019 г
	<p>Чл. 14, параграф 3</p> <p>Преразглеждане и актуализиране на плановете за оценка на риска от наводнения</p> <p>Изпълнение на мерките в първите ПУРН</p>	<p>22.12.2021 г.</p> <p>22.12.2021 г.</p>
създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамковата директива	<p>Чл. 11</p> <p>Разработване и изпълнение на координирани програми за мониторинг за текуща оценка на състоянието на морските води.</p>	15.06.2014 г.
	<p>Чл. 13 (1-3)</p> <p>Разработване на Програма от мерки за постигане на добро състояние на околната среда в морските води.</p>	31.12.2014г.
	<p>Чл. 13 (4-5)</p>	

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
	ДЧ правят обществено достояние информацията за териториите (морски защитени зони, или т.н. морска НАТУРА 2000), посочени в чл. 13, параграфи 4 и 5.	1.06.2015 г.
	Чл. 5 (2) Въвеждане в действие на програмата от мерки най-късно до 2016 г., в съответствие с член 13, параграф 10.	31.12.2015 г.
	Чл.1 (2) Изпълнение на необходимите мерки, за постигне и поддържане на добро състояние на околната среда в морските води	от 01.01.2016 г. до 2020 г.
Директива 91/676/ЕИО относно защита на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници	Чл.3, параграф 4 Преразглеждане, редактиране или допълване своевременно на списъка уязвими зони	31.12.2017 г.
Директива 98/83/ЕО относно качеството на водите, предназначени за консумация от човека	Чл. 6 Да бъдат взети мерки, вкл. подходящи пречиствателни технологии, за да се променят естеството или свойствата на водите, преди да бъдат доставени, така че да се намали или премахне рискът от неспазване на параметричните стойности след доставката	постоянен (задължение на ДЧ да го прилагат, установено в чл. 6, считано от 25.12.2000 г.)

2. Сектор „Отпадъци“

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците и за отмяна на определените директиви	Чл. 11, параграф 1, трета алинея ДЧ въвеждат разделно събиране най-малко за следните отпадъчни продукти: хартия, метал, пластмаса и стъкло.	до 2015 г.
	Чл. 11, параграф 2, буква а) ДЧ са задължени да постигнат следната цел: - до 2020 г. подготовката за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, най-малко като хартия, метал, пластмаса и стъкло от домакинствата и евентуално от други източници, доколкото тези потоци от отпадъци наподобяват домакинските отпадъци, следва да се увеличи най-малко до 50 % от общото тегло.	Съгласно ЗУО: 1. до 1.01.2016 г. - най-малко 25% от общото им тегло. 2. до 1.01.2018 г. - най-малко 40% от общото им тегло. 3. до 1.01.2020 г. - най-малко 50% от общото им тегло.

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
	<p>Чл. 11, параграф 2, буква б)</p> <p>ДЧ са задължени да постигнат следната цел:</p> <p>- до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали, включително насипни дейности с използване на отпадъци за заместване на други материали, на неопасни отпадъци от строителство и разрушаване, с изключение на материали в естествено състояние, определени в категория 17 05 04 в списъка на отпадъците, следва да се увеличи най-малко до 70 % от теглото;</p>	<p>01.01.2020 г. § 16 от ПЗР на ЗУО:</p> <p>1. до 01.01.2016 г. - най-малко 35 на сто от общото тегло на отпадъците;</p> <p>2. до 01.01.2018 г. - най-малко 55 на сто от общото тегло на отпадъците;</p> <p>3. до 01.01.2020 г. - най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците.</p>
	<p>Чл. 29</p> <p>ДЧ разработват програми за предотвратяване на отпадъци не по-късно от 12.12.2013 г.</p>	<p>12.12.2013 г.</p>
<p>Директива 1999/31/ЕО относно депонирането на отпадъци</p>	<p>Чл. 5</p> <p>ДЧ разработват национална стратегия за въвеждане на ограничението на ББО, които постъпват в депата.</p>	<p>§ 2, ал.2 от ПЗР на Наредба № 8:</p> <p>- до 2013 г. количествата на ББО, предназначени за депониране, трябва да се намалят до 50% от общото теглово количество на ББО, образувани през 1995 г.;</p> <p>- до 2020 г. количеството на ББО, предназначени за депониране, трябва се намалят до 35% от общото теглово количество на ББО, образувани през 1995 г.</p>
	<p>Чл. 5, параграф 3, а) и б) и приложение I, точка 2, второ тире</p> <p>България осигурява постепенното намаляване на количеството на отпадъците, депонирани в 14 действащи съоръжения, които не отговарят на изискванията, в съответствие със следните годишни максимални количества:</p> <p>— до 31 декември 2012 г.: 1 919 000 тона;</p> <p>— до 31 декември 2013 г.: 1 159 000 тона;</p> <p>— до 31 декември 2014 г.: 1 039 000 тона</p>	<p>преходен период до 31.12.2014 г.</p>
	<p>Чл. 14</p> <p>ДЧ предприемат необходими мерки за закриване на депата, неотговарящи на изискванията на Директивата.</p>	<p>16.07.2009 г.</p>

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 94/62/ЕО относно опаковките и отпадъците от опаковки	<p>Чл. 6, параграф 1, б. б)</p> <p>ДЧ трябва да постигнат следната цел: на цялата им територия: не по-късно от 31.12.2008 г. най-малко 60 % от теглото на отпадъците от опаковки трябва да се оползотворява или изгаря в инсинератори с възстановяване на енергията. България следва да постигне (чрез дерогация до 31.12.2014 г.) общата цел за оползотворяване или изгаряне на отпадъци в инсталации за изгаряне на отпадъци с оползотворяване на енергия в съответствие със следните междинни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50 % тегловни през 2011 г., - 53 % през 2012 г. и - 56 % през 2013 г. 	дерогация до 31.12. 2014 г
	<p>Чл. 6, параграф 1, б. г)</p> <p>ДЧ трябва да постигнат до 31.12.2008 г. следната цел по директивата: мин.55% и максимум 80% от теглото на отпадъците от опаковки трябва да се рециклира. България следва да постигне (чрез дерогация до 31.12.2014 г.) общата цел за рециклиране, в съответствие със следните междинни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 52 % през 2012 г. и - 54,9 % през 2013 г. 	дерогация до 31.12.2014 г.
	<p>чл. 6, параграф 1, б. д), (i)</p> <p>ДЧ трябва да постигнат до 31.12.2008 г. следната цел за рециклиране на материали, които съдържат отпадъци от опаковки по директивата: мин. 60% от теглото на стъклото. България следва да постигне (чрез дерогация до 31.12.2013 г.) общата цел за рециклиране на отпадъци от опаковки от стъкло до 31 декември 2013 г. в съответствие със следните междинни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 59,6 % през 2012 г. 	дерогация до 31.12.2013 г.
	<p>чл. 6, параграф 1, б. д), (iv)</p> <p>ДЧ трябва да постигнат до 31.12.2008 г. следната цел за рециклиране на материали, които съдържат отпадъци от опаковки: мин. 22,5% от теглото на пластмасите, предимно съдържащи материали, които обратно се рециклират в пластмаси. България следва да постигне (чрез дерогация до 31.12.2013 г.) общата цел за рециклиране на отпадъци от опаковки от пластмаса, като отчита изключително рециклирането на материалите обратно до пластмаса, в съответствие със следните междинни цели:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 22% през 2012 г. 	дерогация до 31.12.2013 г.
Директива 2000/53/ЕО относно излезлите от употреба превозни средства	<p>чл. 7, параграф 2, б. б)</p> <p>ДЧ трябва да постигнат следната цел: не по-късно от 1 януари 2015 г. повторната употреба и възстановяването за всички излезли от употреба превозни средства да се увеличи до минимум 95 % от средното тегло на превозно средство и за година. В рамките на същия срок, повторната употреба и рециклирането да се увеличи до минимум 85 % от средното тегло на превозно средство и за година.</p>	1.01.2015 г

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 2006/66/ЕО относно батерии и акумулатори и отпадъци от батерии и акумулатори, и за отмяна на Директива 91/157/ЕИО	Чл. 10, параграф 1 България е задължена да предприеме необходимите мерки за изчисляване коефициента на събираемост по отношение на петата пълна календарна година след влизането в сила на настоящата директива за страната (2012 г.).	31.12.2012 г.
	Чл. 10, параграф 2, б. а) България е задължена да постигне мин 25% събираемост към 26.09.2012 г.	26.09.2012 г.
	Чл. 10, параграф 2, б. б) България е задължена да постигне мин. 45% събираемост към 26.09.2016 г.	26.09.2016 г.

3. Сектор „Биоразнообразие“

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна	Изпълнение на мерки от НПРД	срок 2020 г.
	чл.4, ал.3 Обявяване на защитените зони за хабитатите	декември 2014 г.
	Чл. 11, чл. 17 Мониторинг на природозащитното състояние на местообитания и видове и докладване резултатите	на всеки 6 год. първи срок: юли 2013 г. (за България)
Закон за защитените територии	Чл. 55 За ЗТ се разработват планове за управление при условия и по ред, определени с наредба на МС.	Необходимост от периодично актуализиране след изтичане на ПУ
	Чл. 50 Директорите на регионалните органи на МОСВ в ЗТ: - прилагат ПУЗТ (т.3) - възлагат изпълнението на поддържащи, направляващи, регулиращи или възстановителни дейности, туристически дейности в ЗТ (т.4); - организират функционирането на посетителски центрове (т.11)	Постоянен
Закон за биологичното разнообразие	Чл. 35, т.4 Растителните, животинските и гъбните видове от дивата флора, фауна и микота на Република България се опазват в естествената им среда чрез разработване и прилагане на планове за действие за видове с различна степен на застрашеност	Постоянен

4. Сектор „Климат“

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
<p>Директива 2003/87/ЕС въвеждаща СТК за ЕПГ в рамките на Общността и изменяща Директива 96/61/ЕС</p>	<p>Чл.1</p> <p>Директивата въвежда схема за търговия с квоти (СТК) за ЕПГ в ЕС, за да се стимулира намаляването на ЕПГ. Тя предвижда и по-нататъшно намаляване на ЕПГ, така че да се достигне до нивата на намаление, които са необходими от научна гл.т. за предотвратяване на опасно изменение на климата.</p> <p>Директива съдържа и изисквания за оценяване и изпълнение на по-строг ангажимент (над 20%) от страна на ЕС за намаление на ЕПГ: ЕС ще намалява ЕПГ с 30, след като ЕС одобри международно споразумение по изменение на климата, водещо до намаления на ЕПГ над 20%</p>	<p>2020</p>
	<p>Член 10</p> <p>От 2013 г. нататък ДЧ провеждат търг за всички квоти, които не са разпределени безплатно. ДЧ определят как ще се използват приходите от отдаването на квотите чрез търг. Приходите следва да се използват за една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> - за развитие на ВЕИ – за 20% използване на енергия ВЕИ в ЕС до 2020 г. и за развитие на други технологии, допринасящи за прехода към безопасна и устойчива икономика с ниски емисии на въглерод, - за подпомагане спазването на ангажимента за увеличаване на енергийната ефективност с 20 % до 2020 г. 	<p>2013 - 2020</p>
<p>Директива 2009/30/ЕО за изменение на Директива 98/70/ЕО¹² и за въвеждане на механизъм за наблюдение и намаляване на нивата на ЕПГ и за изменение на Директива 1999/32/ЕО¹³ и за отмяна на Директива 93/12/ЕО¹⁴</p>	<p>Член 7а (2)</p> <p>ДЧ изискват от доставчиците да намалят възможно най-плавно ЕПГ на единица енергия от целия жизнен цикъл на доставяните горива и енергия с до 10 % до 31.12.2020 г. спрямо основните стандарти за горивата, посочени в параграф 5, буква б.</p>	<p>31.12.2020 г.</p>

¹² Относно спецификацията на бензина, дизеловото гориво и газьола

¹³ Относно спецификацията на горивото, използвано от плавателни съдове по вътрешните водни пътища

¹⁴ Относно съдържанието на сяра в някои течни горива

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Решение № 406/2009/ЕО за усилията на ДЧ за намаляване на техните ЕПГ, нужни за изпълнение на ангажиментите на ЕС за намаляване на ЕПГ до 2020 г.	<p>Член 3</p> <p>До 2020 г. всяка ДЧ ограничава своите ЕПГ най-малкото с процентния дял, установен за тази ДЧ в приложение II към решението, спрямо нейните емисии през 2005 г.</p> <p>При спазване на параграфи 3, 4 и 5 от настоящия член и член 5 всяка ДЧ с положителна пределна стойност съгласно приложение II гарантира, че нейните ЕПГ през 2013 г. не надвишават нивото, определено в линейна прогресия с начало 2009 г., със средните ѝ годишни ЕПГ за 2008, 2009 и 2010 г., както са докладвани и проверени в съответствие с Директива 2003/87/ЕО и Решение № 280/2004/ЕО, и край през 2020 г. на ограничението за същата ДЧ, както е посочено в приложение II, вкл. като използва възможностите за гъвкавост, предвидени в настоящото решение.</p> <p>При спазване на параграфи 3, 4 и 5 от настоящия член и член 5 всяка ДЧ ограничава ежегодно ЕПГ съгласно линейна прогресия, вкл. като използва възможностите за гъвкавост, предвидени в настоящото решение, за да гарантира, че емисиите ѝ не надхвърлят през 2020 г. ограничението ѝ, както е посочено в приложение II.</p>	2013 - 2020
Решение № 280/2004/ЕО за механизма за мониторинг на ЕПГ в ЕС и прилагане на Протокола от Киото	<p>Член 2</p> <p>ДЧ и ЕК разработват и прилагат национални програми и програма на Общността със следната цел:</p> <p>а) изпълнение на ангажиментите, поети от ЕС и ДЧ във връзка с РКОНИК и Протокола от Киото, относно ограничаването и/или намаляването на всички ЕПГ; и</p> <p>б) прозрачен и прецизен мониторинг на предвидения и действителния напредък, постигнат от ДЧ, вкл. реализираните постижения благодарение на мерките, предприети от ЕС, в изпълнение на поетите от нея и ДЧ ангажименти, във връзка с РКОНИК и Протокола от Киото, относно ограничаването и/или намаляването на всички ЕПГ.</p> <p>Член 3, пар. 2, буква б</p> <p>Разработване на национални прогнози за ЕПГ по източниците и поглъщането от поглъщатели най-малко за годините 2005, 2010, 2015 и 2020, за всеки отделен газ и за всеки отделен сектор като се посочат:</p> <p>i) прогнозите „с мерки“ и с „допълнителни мерки“, както се предвижда в ръководствата на РКОНИК и в по-нататъшните изпълнителни разпоредби, приети съобразно параграф 3;</p> <p>ii) ясно описание на политиките и мерките, включени в тези прогнози;</p> <p>iii) резултатите от направения анализ на чувствителността за прогнозите, и</p> <p>iv) описание на методологиите, моделите, основните допускания, както и главните параметри на входа и на изхода;</p>	<p>2020 - за разработване на национални програми</p> <p>2015 и 2020</p> <p>Необходимост от разработване на софтуер за правилно и коректно изчисление на националните прогнози за ЕПГ.</p>

5. Сектор „Въздух“

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
Директива 2010/75/ЕС относно емисиите от промишлеността (КПКЗ)	<p>Чл. 30, ал. 2, параграф 1</p> <p>Всички разрешителни за инсталации, оборудвани с горивни инсталации, на които е издадено разрешително преди 7.01.2013 г., или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че тези инсталации са пуснати в експлоатация не по-късно от 7.01.2014 г., включват условия, чрез които се гарантира, че емисиите от тези инсталации във въздуха не надвишават нормите за допустими емисии, определени в част 1 от приложение V.</p>	7.01.2014 г.
	<p>Чл. 30, ал. 2, параграф 2</p> <p>Всички разрешителни за инсталации, оборудвани с горивни инсталации, на които е било предоставено освобождаване съгласно член 4, параграф 4 от Директива 2001/80/ЕО и които са в експлоатация след 1.01.2016 г., включват условия, чрез които се гарантира, че емисиите от тези инсталации във въздуха не надвишават нормите за допустими емисии, определени в част 2 от приложение V.</p>	1.01.2016 г.
	<p>Член 32</p> <p>Преходен национален план</p> <p>През периода от 1.01.2016 г. до 30.06.2020 г. ДЧ могат да изготвят и прилагат преходен национален план, който обхваща горивните инсталации с разрешителни, издадени за първи път преди 27.11.2002 г. или чиито оператори са подали пълно заявление за разрешително преди тази дата, при условие че инсталацията е пусната в експлоатация не по-късно от 27.11.2003 г. За всяка горивна инсталация, обхваната от плана, планът включва емисиите на един или повече от следните замърсители: азотни оксиди, серен диоксид и прах. За газовите турбини планът обхваща само емисиите на азотни оксиди.</p> <p>Чл. 32, ал.3, параграф 2</p> <p>Таванът за 2016 г. се изчислява въз основа на нормите за допустими емисии, определени в приложения III—VII към Директива 2001/80/ЕО или, когато е приложимо, въз основа на степените на десулфуризация, определени в приложение III към Директива 2001/80/ЕО. При газовите турбини се използват нормите за допустими емисии на азотни оксиди, определени за такива инсталации в част Б от приложение VI към Директива 2001/80/ЕО.</p> <p>Таванът за 2019 г. и 2020 г. се изчислява въз основа на нормите за допустими емисии, определени в част 1 от приложение V към настоящата директива или, когато е приложимо, въз основа на степените на десулфуризация, определени в част 5 от приложение V към настоящата директива. Таваните за 2017 г. и 2018 г. се определят чрез линейно намаление на таваните между 2016 г. и 2019 г.</p>	01.01.2013 г.

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
<p>Директива 2008/50/ЕО за качеството на атмосферния въздух и за по-чист въздух за Европа</p>	<p>Член 13</p> <p>ДЧ гарантират, че в техните зони и агломерации нивата на серен диоксид, ФПЧ₁₀, олово и въглероден оксид в атмосферния въздух не превишават пределно допустимите стойности, посочени в приложение XI.</p> <p>За азотния диоксид и бензена: пределно допустимите стойности, определени в приложение XI, не могат да бъдат по-високи от стойностите, посочени в него. Необходимо е да се изпълнят заложените в общинските си програми мерки за постигане на нормите.</p>	<p>1.01.2007 г.</p> <p>По показател ФПЧ₁₀ съществува сериозен проблем с постигането на пределно допустимата стойност. Всички райони за оценка и управление са с нарушено качество на въздуха по този показател.</p> <p>1.01.2010 г.</p> <p>По показател азотен диоксид съществува проблем с постигането на пределно допустимата стойност в 2 райони за оценка и управление - София и Пловдив. С решение от 5-ти септември, 2012 година, ЕК одобри за България удължаване до 31.12.2013 г. на срока за постигане на нормите за съдържание на азотен диоксид.</p>
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ VI</p> <p>Референтни методи за оценка на концентрациите на серен диоксид, азотен диоксид и азотни оксиди, прахови частици (ПЧ10 и ПЧ2,5), олово, бензен, въглероден оксид и озон Г.</p> <p>Въвеждане на ново оборудване. Всяко ново оборудване, закупено в изпълнение на настоящата директива, следва да се приведе в съответствие с референтния метод или равностоен метод в срок до 11.06.2010 г.</p> <p>Всяко оборудване, използвано при постоянни измервания, следва да се приведе в съответствие с референтния метод или равностоен метод в срок до 11.06.2013 г.</p>	<p>11.06.2010 г.</p> <p>11.06.2013 г.</p>

Законодателен акт	Произтичащо национално законодателно задължение	Краен срок за изпълнение
	<p>ПРИЛОЖЕНИЕ XIV</p> <p>Национална цел за ограничаване на експозицията, целева стойност и пределно допустима стойност за ПЧ2,5</p> <p><i>А. Показател за средна експозиция (ПСЕ)</i></p> <p>ПСЕ за 2015 г. е средната годишна концентрация за 3 последователни години, осреднена за всички тези пунктове за вземане на проби за 2013, 2014 и 2015 г. ПСЕ се използва, за да се провери дали е изпълнено задължението за концентрациите на експозицията.</p> <p>ПСЕ за 2020 г. е средната годишна концентрация за 3 последователни години, осреднена за всички тези пунктове за вземане на проби за 2018, 2019 и 2020 г. ПСЕ се използва, за да се провери дали е изпълнена националната цел за ограничаване на експозицията.</p> <p><i>Б. Национална цел за ограничаване на експозицията във връзка с ПСЕ през 2010 г.</i></p> <p>Първоначална концентрация в $\mu\text{g}/\text{m}^3$ - Цел за ограничаване в проценти</p> <p>< 8,5 = 8,5 0 %</p> <p>> 8,5 — < 13 10 %</p> <p>= 13 — < 18 15 %</p> <p>= 18 — < 22 20 %</p> <p>≥ 22 Всички необходими мерки за постигане на $18\mu\text{g}/\text{m}^3$</p> <p><i>В. Задължение във връзка с концентрациите на експозицията</i></p> <p>Година, към която да бъде постигната задължителната стойност $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - 2015 г.</p> <p><i>Д. Пределно допустима стойност</i></p> <p>ЕТАП 1</p> <p>Календарна година - $25 \mu\text{g}/\text{m}^3$ - 20 % на 11.06.2008 г., намаляващи линейно на 1 януари следващата година и на всеки 12 месеца след това до достигане на 0 % към 1.01.2015 г.</p> <p>ЕТАП 2 (1)</p> <p>Календарна година $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$ – 01.01.2020 г</p>	<p>1.01.2015 г.</p> <p>1.01.2020 г.</p> <p>2020 е година, към която целта за ограничаване на експозицията следва да бъде постигната</p> <p>1.01.2015 г.</p> <p>1.01.2015 г.</p> <p>1.01.2020 г.</p>